

VII l 33.567 b

Domoljub

V Ljubljani, 1. januarja 1937

Leto 50 • Štev. 1

Tri želje za novo leto

»Bog daj vse dobro v novem letu!« Tako si voščijo prijatelji in znanci, ko se v začetku novega leta srečajo in krepko stisnejo desnice. Upano, da nas ne boste imeli za vsiljivce, četudi »Domoljuba« uvrstimo med vaše iskrene prijatelje, da vam izreče svoja novoletna voščila. Tri iskrene želje za novo leto bi vam, svojim prijateljem, »Domoljub« rad danes povedal, tri želje, ki naj bodo novoletno voščilo.

Prva veljaj nam kot katoličanom. Sinovi edino prave cerkve Kristusove smo. Dragocen zaklad prave vere smo od svojih pradedov podedovali. Je to blagoslov za naš narod in sreča, katere mnogi drugi narodi nimajo. Zgodovina stoletij, ki jih je naš narod v borbi za svoj obstoj preživel, nas uči, da smo vzdržali v nešteti preizkušnjah le zato, ker smo doslej znašli ohraniti nepoškodovano dediščino naših očetov, to je zaklad žive vere. Na drugi strani pa smo vedno imeli nebroj sovražnikov ravno zaradi tega, ker smo bili veri in Cerkvi zvesti. Ti namreč dobro vedo, da nas bodo z lahkoto zbrisali s površja zemlje, če se jim bo posrečilo odtrgati nas od Boga in Cerkve. Morda ti sovražniki niso bili še nikdar tako delavni kot so danes. Zdi se, da so naše vrste začele tu in tam omahovati in da brezverstvo in brezboštvo žanje svoje uspehe. Naj le opozorimo na pretečo nevarnost komunizma, ki steza svoje krvave kremplje tudi na naš mali narod! Zatorej bodi prva naša želja: Katoličani skupaj! Zabranimo brezboštvo pot v našo deželo! Naj bo naše zasebno in javno življenje prepojeno s pravim krščanstvom, katero ni v besedi, ampak v dejanju. Bodimo praktični, stodoletni katoličani! Le to nas bo rešilo v dneh bodočih preizkušenj, ne pa jadicovanje nad pokvarjenostjo današnje dobe in prazne besede o tem, kako bi moralo biti. Zavedajmo se, da si svojo bodočnost delamo sami.

Druga naša želja je namenjena nam kot Slovencem. Majhen narod smo, eden najmanjših na svetu. Živimo na takem kosu zemlje, da smo vsem na poti. Na naši zemlji se križajo interesi severnih, južnih in vzhodnih narodov. Vsi nas proglašajo za svoje ozemlje in vsi bi radi čim prej raztegnili svojo oblast tudi v narodnostnem oziru čez našo zemljo. Zdi se, da smo bili in da smo zlasti danes mi Slovenci v tem pogledu premalo odporni in da se nas loteva malodušnost. Drugače bi ne bilo mogoče, da bi bilo v našem narodu toliko hlapčevskih duš, ki so obrnile svojemu narodu hrbet in so vsak trenutek pripravljene izdati drugorodcu svetinje svojega lastnega naroda: vero očetov, besedo materino, kulturo, gospodarske dobrine in sploh vse, kar je združeno s samobitnostjo našega naroda. Mi v bistvu ne vidimo nobene razlike med

nemčurjem, ki je prodal svojo dušo Nemcu, med onim, ki se je polakomni! sklede laške leče in pa med onim, ki pridiguje, da mora naš narod zajadrati v neko medlo »jugoslawenstvo«, za katerega ne marajo ne naši bratje Srbi in Hrvati, ne ogromna večina našega naroda. Mi pa moramo svoj narod ljubiti, četudi je majhen in reven. Mi moramo kot narod vzdržati. Od nas je odvisno, če bomo vzdržali. Daj Bog rodovitnost našim poljem, da bo vsaj za silo imel naš kmet kruha zase in družino. Daj Bog, da bi žuljave roke slovenskega delavca vedno dobile dela in primernega plačila. In da bi bila prava krščanska ljubezen do bližnjega v naših srcih domal. Le ta bo mogla premostiti prepade, kateri vedno bolj ločijo posamezne plasti naroda in ga groze spraviti v nesrečo, ki je ne bo mogoče več popraviti. Če se bo to zgodilo, bomo lahko ponosni, da smo Slovenci in bomo lahko kljubovali vsem našim sovražnikom.

Tretja naša želja veljaj naši Jugoslaviji. Mi smo iskreni državljani. Naša vest in naš narodni ponos nam to narekuje. Nikomur

se ni treba bati, da bi slovenski katoličani zašli med revolucionarje in rušilce države. Vsaka poštna oblast ima v nas najzanesljivejše državljane, ki morda svoje državotvornosti nimajo vedno na jeziku, so pa zato še bolj iskreni in pošteni. Tudi takrat, ko so krivični oblastniki bili po nas ravno zato, ker smo hoteli biti katoličani in Slovenci, nas v pravi ljubezni do naše skupne domovine niso mogli omajati. Mi ne maramo v državi prav nobenih predprav. Hočemo le, da nam država omogoči, da kot narod lahko politično, kulturno in gospodarsko živimo življenje, do katerega imamo pravico. Prav isto privoščimo tudi narodoma Srbom in Hrvatov. Vidimo, da je največja ovira mirnega notranjega sožitja v državi in napredka naše države v tem, da medsebojni odnosi med vsemi tremi narodi prelepe Jugoslavije še niso taki, kakoršni bi lahko bili in bi morali že davno biti. Zato bodi naša tretje iskrena novoletna želja ta, da bi se s tim prej razmere v naši skupni hiši Jugoslaviji uredile tako, da bi se v njej počutili srečni in zadovoljni vsi trije bratje: Srbi, Hrvati in tudi Slovenci.

Bog daj, da bi se naše novoletno voščilo izpolnilo.

229.000 dinarjev!

je izplačala doslej »Domoljubovca« uprava zvestim in točno plačujočim naročnikom, ki jim je ogenj uničil stanovanjske hiše. Požarne podpore bomo izplačevali tudi v letu 1937 na podlagi pravilnika, ki ga danes vnovič objavljamo.

Prosimo vse naročnike, pa tudi gospode poverjenike, da naročnino poravnajo pravočasno, to je do konca januarja, kajti le tisti naročniki, ki bodo do konca januarja imeli plačano celoletno naročnino za »Domoljuba«, bodo imeli pravico do naših požarnih podpor v slučaju nesreče.

Pravilnik

I. Vsak »Domoljubovca« naročnik, ki je v mesecu januarju poravnal celoletno naročnino za leto 1937, prejme od uprave »Domoljubca« podporo v znesku 1000 (tisoč) din, ako mu v tem letu hiša, v kateri redno stanuje, pogori, da v njej ni mogoče več stanovati. Isto velja za naročnike, ki nimajo lastne hiše, pa jim ob požaru hiše pogori stanovanjska oprava.

II. Naročnik »Domoljubca« je oni, na čigar naslov list prihaja, oziroma kdor je vpisan pri poverjeniku, ne glede na to, kdo je dal denar za naročbo lista.

III. Naročniki, ki prejema list pri poverjeniku, naj tam plačajo celoletno naročnino v zgoraj navedenem času in poskrbe, da bosta seznam naročnikov in naročnina pravočasno odposlana »Domoljubovca« upravi v Ljubljani.

IV. Naročnik-pogorelec naj naznanilo o požaru priloži županstvu in župnega urada, da mu je brez lastne krivde pogorela stanovanjska hiša ali stanovanje in da je — če prejema listi pri poverjeniku — res pravočasno plačal celoletno naročnino za leto 1937.

V. Požarna podpora se ne izplača, četudi bi bili izpolnjeni vsi drugi pogoji:

1. pogorelec-naročniku, ki je požar sam povzročil;

2. naročniku, ki mu pogore samo gospodarska poslopja: hlev, skedenj, svinjaki, stelnik, kolnica, kozolec itd.;

3. stanovanjskim podnajemnikom;

4. lastniku dveh ali več stanovanjskih hiš, ako mu pogori hiša, v kateri redno ne stanuje.

Če pogori hiša moža, čigara čena je naročena na »Domoljuba« ali hiša očeta, čigara sin ali hči prejema »Domoljubca«, pogorelec nima pravice do podpore.

Uprava »Domoljubca« se bo tega pravilnika točno držala in prošnji neupravičencev ne bo uvaževala.

Nekaj misli o naši politiki

Zadnjih smo omenili nekatere važne stvari, ki so vplivale na našo nesrečno politiko, danes pa pogledjmo, kakšne naloge ima naša vlada in s kakšnimi težavami se bori.

Parlament

Vlada je pri svojem delu navezana na sodelovanje narodne skupščine, ki je izšla iz volitev dne 5. maja 1935. in na sodelovanje senata, kamor so se zatele vse veličine prejšnjega absolutističnega režima. — Mnogi sprašujejo, zakaj vlada ni razpustila narodne skupščine in ni razpisala novih volitev. Brezdvomno bi bila lansko leto vlada dobila pri novih volitvah večino. Veliko vprašanje pa je, ali bi se bile s tem politične strasti pomirile. Prepričani smo, da bi se naše javno življenje še bolj pretreslo in razburkalo in nove volitve tudi ne bi bile imele pravega smisla, ker velika politična vprašanja, ki stoje na dnevnem redu, niso bila v onem tako zvanem razpaljivem ozračju še zrela, da bi mogli o njih mirno obravnavati, kaj šele o njihovi končni rešitvi trezno govoriti. Tako je vlada zbrala pot in, da si nerada, pozvala obstoječo narodno skupščino, da jo podpira v onih namerah. Predvsem jo je pozvala, da ji odobri državni proračun. Brez rednega proračuna ni mogoče misliti na pravilno gospodarstvo v državi. Tudi splošno narodno gospodarstvo se ne more razvijati, če nimamo zanesljivega državnega proračuna. Večina poslancev je razumela namen vlade in ji dala svojo podporo. V narodni skupščini je pa tudi mnogo poslancev, ki prisegajo na centralizem in na tako zvano popolno jugoslovenstvo. To so oni, ki mislijo o Slovencih in Hrvatih drugače, kakor na primer če govorijo o Učičanih, Negotincih, ali kaj podobnega. Ti možje so mislili, da je vprav pri proračunskem obravnavanju v narodni skupščini prilika, da obračunajo z vlado in njeno smerjo ter jo za vsako ceno zrušijo. V skupščini so v proračunski debati začeli ostudno, nekulturno borbo, katere so se z veliko vne- mo udeleževali tudi nekateri poslanci iz Slovenije. Kmalu se je pokazalo, da ima vlada v narodni skupščini veliko, zanesljivo večino in da je vlada dovolj odločna, da se noče strahovati po teroristični manjšini. Zato so nasprotniki vlade segli po drugih sredstvih. V narodni skupščini so padli streli, namenjeni predsedniku vlade dr. Stojadinoviču in še nekaterim drugim ministrom. Ti streli so bili za zunaj namenjeni ministrom, dejansko so pa hoteli zadeti demokratično politiko vlade in z njimi pomagati do zmage fašizmu in diktaturi. Tudi to ogabno orožje ni pomagalo. Vlada je izšla iz tega boja zmagovalno, v narodni skupščini je bil sprejet proračun in z njim si je vlada postavila temelj za izboljšanje našega gospodarstva. Morala je v resnici z nožem marsikaj operirati. Mnoge je to bolelo. Splošnost je pa le imela korist od tega, ker je država odobrila stvarni proračun. Kdor je odkritorec mora priznati, da se je vladi posrečilo ustaviti nadaljnje propadanje našega narodnega gospodarstva. Še več. V vseh vejah našega narodnega gospodarstva opažamo, da se je začelo gospodarsko izboljševanje. Cene se polagoma dvigajo. Nezaposlenost se zmanjšuje. Državni dohodki se večajo. Če je država imela to moč in pa spretnost, da je zaobrnila propadajoče gos-

podarstvo navzgor, smemo upati, da se ji bo posrečilo ustvariti v novem letu boljše gospodarsko stanje.

Naza o demokracijo

Pri svojem delu se vlada hoče opirati na zaupanje ljudstva. Državljeni sami naj bodo nositelji nove politike. V demokratično urejeni državi so nositelji političnega življenja stranke. Po strankah odločujejo volivci o državni politiki. Zato se je vlada odločila, da dopusti zopet strankarsko življenje. Pristaši sedanje vlade so se zbrali in ustanovili novo stranko. To ni bilo pretežno delo. Nova stranka, ki se imenuje Jugoslovanska radikalna zajednica (JRZ), je dobila takoj ob svojem rojstvu veliko, trdno organizirano deščino. Nastala je iz treh velikih strank, ki so imele dolga desetletja trdno oporo v ljudstvu. JRZ sestavljajo bivša SLS, bivša muslimanska stranka JMO in radikalna struja, ki je imela večino svojih pristašev v Srbiji. Te tri stranke so se začele organizirati v novi stranki JRZ. V Sloveniji je bilo to delo hitro izvršeno in je bilo vodstvo te stranke v Sloveniji izvoljeno že novembra meseca 1. 1935. Težje je šlo z organizacijo te stranke v Srbiji, kjer je radikalna stranka pod različnimi režimi pretrpela precejšnjo razrahljanost. — Mimo tega so se pa v teku organiziranja še nekateri vidnejši člani v Srbiji ločili od nove stranke, ker ni bilo zadoščeno vsem njihovim osebnim občutljivostim in zahtevam. Končno so pa le premagali težave in julija meseca je bil ustanovni občni zbor stranke v Belgradu.

JRZ in Slovenci

Nekateri so bili pri nas mnenja, da bi morali zopet ustanoviti SLS v svoji stari obliki. Zakaj se to ni zgodilo? Ker tega veljavni zakon ne dopušta. Da se more bivša SLS dejansko udeleževati političnega življenja, se je morala oprijeti te nove oblike in stopiti v novo stranko. To je mogla storiti tem bolj, ker ji ni bilo treba v nobeni bistveni točki od svojega programa odstopiti ali kakorkoli zatajiti svoje temeljne misli. Ko je stranka nastala in začela svoje življenje, so ji njeni nasprotniki očitali, češ, da je to umetna stvar, ki je bila zvarjena s pomočjo oblasti. Ne vemo, če so ti protivniki danes še tistega mnenja, kakršnega so bili pred meseci. Nekateri se ne dajo niti po dejstvih poučiti in prepričati. Zato je mogoče, da take vesti še vedno razširjajo. Stranka je že pred svetom po-

kazala, da jo nosijo najširše množice ljudstva. Medtem so se izvršile v vsej državi občinske volitve. Stranka JRZ se jih je z vse živahnostjo udeležila. Zela je v tej volilni borbi presenetljive uspehe. V vseh banovinah je JRZ priborila silne večine. Pretežno število občin so zasedli njeni pristaši. Tako se je zgodilo tudi v Sloveniji. Nekdanji nasprotniki iz JNS si skoraj v nobeni občini v državi niso upali nastopiti s svojim pravim imenom. Za Slovenijo je bilo zlasti značilno, da so se združili v enotne vrste vsi nasprotniki bivše SLS in korakali pod skupno zastavo v volitve. Kljub temu so doživeli tudi v Sloveniji silen poraz. Pri nas so se volitve vršile približno v 370 občinah. Le okoli 50 občin je padlo v nasprone roke, vse druge so v naših vrstah. Občinske volitve so se vršile s političnimi gesli. Zato je ta velika zmaga najboljši dokaz, da uživa ta stranka veliko zaupanje širokih plasti ljudstva v vsej državi. Samo v primorski in savski banovini JRZ nima večine. Vsakdo je že naprej vedel, kako tam narod misli in kje se zbira. Vlada je to upoštevala. Hrvatje so si v polni svobodi volili svoje občinske odbore:

Hrvaško vprašanje

Omenili smo že, da so prejšnji oblastniki mislili, da se more hrvaško vprašanje zamolčati ali s silo potlačiti. Narodno prebujenih in samozavestnih narodov ne ukroji nobena sila. Dejstva je treba priznati in jih upoštevati. Pod silo razmer so začeli ta dejstva upoštevati prejšnji nasprotniki in začetniki vse nesreče v naši državi. Vlada in pa stranka JRZ sta pa pokazali od vsega početka dobro voljo, da se tudi s Hrvati sporazumeta. Najboljši dokaz dobre volje je to, da imajo na Hrvaškem popolno svobodo. Zbora, lahko se organizirajo, razpravljajo o svojem narodnem političnem vprašanju, ne trpijo več ne preganjanja in ne nasilja. Vedno bolj se ustvarja ono pomirjenje, ki je predpogoj za uspešen razgovor in sporazum. Ne rečemo, da je vprašanje, ki je toliko let globoko pretresalo vso državo, zrelo za končno rešitev. Ni pa nobenega dvoma več, da se tej končni rešitvi približujemo. Možje, ki bodo to veliko delo napravili, bodo največji dobitniki države in njenih narodov. Mi smo trdno prepričani, da bo tudi to delo uspelo in da bomo mi pri njem čim uspešnejši sodelavci.

Slovenci in naša država

Na koncu še eno vprašanje, ki se tiče nas samih. S kakšnimi cilji stopamo mi Slovenci, ki smo združeni v naši skupnosti, v novo leto? Odgovorjamo: Odkar smo v tej državi smo mi na notranja politična vprašanja gledali pravilno. Zase smo zahtevali to, kar nam gre po vsej pravici. Državi smo hoteli dati to, kar ji gre in kar ima pravico zahtevati. Med našimi pravicami, ki jih imamo kot Slovenci in pravicami, ki jih ima država, kot naša organizirana državna skupnost, smo skušali postaviti pravilno ravnovesje. Iz tega bi se razvil zadovoljstvo nas vseh in ustvarili bi se trdni temelji za uspešni gospodarski razvoj nas samih in celokupne gospodarske skupnosti. Majhni ljudje so to preprečevali. Mi smo šli svojo ravno pot do cilja. — Naših nazorov nam ni bilo treba nikdar spreminjati, ker so bili pravilni. Zgodovina je dala nam prav in obsodila naše protivnike. Tudi v tej novi zvezi, ki se imenuje Ju-

Kaj je komunizem?

Najlepše bi bilo, ko bi komunizem zavladal po vsem svetu. Tako smo rekli zadnjič. No, ali bi ne bilo vse najlepše, ko bi bili vsi ljudje enaki in vsi enako veliko imeli? Ko bi ne bilo na svetu nobene krivice, nobenih prevar, nobene nevoščljivosti, nobenega pomanjkanja, nobenih revežev?!... Seveda — seveda — ali ko bi bili vsi enako? Ali ko bi ne bilo? Ko bi!... Saj bi bilo tudi najlepše, ko bi mi vsi imeli repetnice in bi po zraku švigali kakor tički. Tudi bi bilo lepo, ko bi imeli vsi ljudje plavuti in bi plavali kakor ribice čez reke in morja ter bi ne bilo treba nobenih mostov, nobenih čolnov in nobenih ladij. Cemu je neki vse te ropotije toliko na svetu?! Cemu?... Zato ker je človek tako ustvarjen, da vsega tega potrebuje! Saj bi bilo tudi lepo, ko bi klobase kar z dreves visele. Zakaj je treba šele prešiče rediti, jih klati in šele iz njih klobase delati? Vse bi bilo to lahko veliko bolj preprosto, da bi kar ugriznili, pa bi po grlu zletelo! Zakaj ni pri nas tako, kakor v deveti deželi, kjer pitan in pečen vol hodi okoli po deželi, ima zasajen nož med rebra in vsak odreže, kolikor se mu ljubi! In zakaj nam ne lete pečene piške kar same v usta? Ali bi ne bilo lepo, ko bi bilo tako?!

Ko bi! Da, ko bi!... Ta »bi« je tista kljuka, ki se ne da zravniti in ostane ter ostane vedno le kljukasta! — Ali razumete? Razumete, kaj hoče to reči?... To, da človeška narava ni tako ustvarjena, da bi mogli biti vsi ljudje popolnoma enaki. Stvarnik je pač hotel imeti veliko razlike v stvarstvu. In mi ga nimamo niti pravice vprašati, zakaj tako, če nam kaj ni prav. Brez nas je ustvaril in ni potreboval našega sveta, ko je delal nebes in zemljo. Ah! sta dve drevesi v gozdu enako visoki ali enako široki? Ali dve zvezdi enako veliki? Ali dva človeka po obrazu čisto enaka? Bog je ljubil in ljubi veliko mnogovrstnost in ta čudovita mnogovrstnost v stvarstvu priča tudi o njegovi moči in veličastvu. Pa tudi po svoji naravi so ljudje silno različni: eden hiter, drug počasen; eden priden, drug len; eden varčen, drug zapravljiv; eden trezen, drug pijanec. Katera človeška oblast bo vse ljudi na eno kopito nategnila?! Usnje se da nategniti, človek pa ne.

Iz vsega tega je jasno, da je popolna enakost med ljudmi nemogoča. Ne v življenju, pa tudi ne v premoženju. Ne rečem, da bi ne bilo lepo, ko bi bili vsi popolnoma enaki. A narava človekova ni za popolno enakost ustvarjena,

goslovanska radikalna zajednica, je nam omogočeno, da gremo svojo ravno pot do svojih ciljev. Vsi očitki naših nasprotnikov so ravno tako krivični in ravno tako neosnovani, kakor so bili očitki prejšnja leta, ko smo samozavestno zagovarjali samoupravno ureditev države in pobijali centralizem.

Bližajo se nam zopet zgodovinski trenutki. Naša ljudska skupnost mora biti zrela in uvidevna, da je dogodki zopet ne prehitel. Demagogi in rušilci naše slovenske skupnosti morajo zadeti ob irezno prevdarnost našega slovenskega človeka kot ob neporušljivo steno. Zaupajmo vase in v svojo pravico! Korakajmo v strnjjenih vrstah dobro organizirani! Zaupajmo v svojo silo in v svoja načela! Brez trdega dela ne bo uspeha.

Zato stopajmo v novo leto z odločno voljo, da hočemo svoje delo za slovensko skupnost, a tem pa tudi za svojo državo, podvojiti.

zato se mu upira. — Lepo bi že bilo, zato so prvi kristjani vpeljali med seboj komunizem, enakost premoženja. A glejte, narava človeka je tudi pri njih kmalu pokazala, da trajno popolna enakost ni mogoča. Že Ananija in Saffira sta lagala, koliko sta za svoje posestvo skupila, ker sta hotela nekaj zase pridržati, nekaj več imeti kakor drugi. In pozneje sploh več ne berem o popolni enakosti premoženja med kristjani, četudi so bili še pobožni. Narava človeška ga ni dopuščala.

Veste med komunisti vendar tudi niso sami morilci in požigalci, sploh ne sami hudobneži. So tudi nekateri, ki bi ne hoteli moriti — le to si mislijo, kako bi bilo lepo, ko bi bili vsi enaki. Če ne bi vendar ne moglo biti toliko komunistov tudi med izobraženimi stanoviti. Vere pač ti ljudje nimajo nobene; moriti bi pa menda vendar ne hoteli — če bi se morda ob sami priložnosti vendar tudi v njih ne pojavila in na dan ne udarila zver, ki tiči skrita in potuhnjena v človeku, dokler je kaj ne zbudi in ne razdraži... Kaj so ti ljudje, če niso hudobneži? To so sanjači! Oni so zasanjali in sanjajo, kako bi bilo lepo, ko bi bili vsi enaki. Potem bi ne bilo nobene krivice in nobenega zatiranja. Seveda bi bilo to lepo — ko bi bilo res! Ko bi svet hotel biti tak, kakor si ga kdo naslika! Saj si lahko tudi naslika zlate gradove v oblakih, ki kar v zraku vise. Namalaj si jih lahko — poskusi pa si jih sezidati, boš videl, kako bo šlo! Svet in človeka je treba vzeti, kakršen je, ne kakršen naj bi bil! Drugo se imenuje s tujo besedo »utopija«, po domače pa prazne sanje.

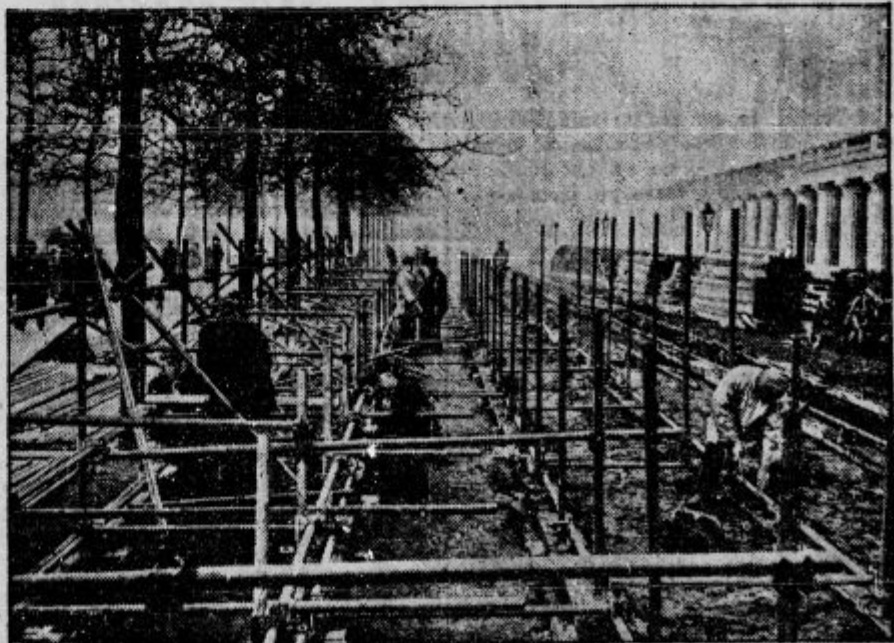
Ti sanjači ali recimo idealisti imajo sicer dobro voljo; četudi letajo po zraku. Toda ko pa vidijo, kako njih bratje-komunisti nedolžne ljudi strelajo in morijo, bi pa že morali uvideti, da komunistični paradiz vendar ne bo tako zlat, kakor so si ga naslikali. In ne le to! Če so res idealisti, bi se morali od takega zverinskega komunizma s trudom proč obrniti! Kdor od takega komunizma še pričakuje pa-

Veliki ameriški Slovenec rev. I. Oman je bil za 25-letnico mašništva imenovan za častnega kanonika ljubljanske škofije.

radiza na zemlji, ta je norec. In kdor lumparijo odobrava ali k nji le molči, ta je sam lump. Isto smemo reči tudi o liberalcih in kajpada tudi o »samostojnejih«. Kdor je videl, kako vnebovpjroč krivice je delal prejšnji režim nedolžnim poštenim ljudem, tudi kmetom, pa to molče odobrava, ta mora biti sam pokvarjen. Reci kdo, če moreš, da to ni popolnoma logično! Kdor krivico odobrava, je sam krivičnik. Zares: Lump moraš biti, pa si zrel za komunista.

Po najnovjših podatkih so na Španskem pobili 12.000 duhovnikov, redovnikov in redovnic. Polovico vseh. Koliko pa še drugih! Cerkev pa v dveh največjih mestih, Madridu in Barceloni, porušili vse — razen ene. Pa bo še kak sanjač sanjaril, kako lepo bo v komunističnem paradizu, kjer bomo — vsi enakill

V Londonu se še pripravljajo na kronanje novega kralja, ki bo maja meseca. Po ulicah še grade tribune za gledalce, ki bodo gledali slavnostni spreved.

„Domoljubovo“ pismo našim organizacijam

Leto naše praznuje »Domoljub«, največji tednik v naši državi, 50 letnico, odkar je začel izhajati.

Ker je zgodovina »Domoljuba« tesno zvezana z razvojem naših organizacij po deželi in smemo trditi, da se morajo te »Domoljubi« zahvaliti za vsestransko oporo, smo prišli na misel, da bi naprosili vse naše organizacije, naj bi se ob 50 letnici »Domoljuba« s posebno vnamo zavzele zanj in mu s vztrajno agitacijo pridobile čim več novih naročnikov.

Delo za življenje dobrega tiska spada brez dvoma med najvažnejše naloge vseh naših organizacij. S tem, da smo spravili dober tisk v družino, smo jo pritegnili k našemu pokretu. Družine, ki našega tiska nimajo, so za nas izgubljene.

Najlepše plačilo za širjenje dobrega tiska je zavest, da so s svojim trudom spravili dober tisk v čim več družin. Da bi pa bil uspeh pri širjenju »Domoljuba« po vsej deželi čim večji, vabimo vse naše organizacije po vseh župnijah k plemeniti

tekmi

ki naj pokaže katera župnija bo dosegla najlepše uspehe pri širjenju »Domoljuba«.

Organizacijam onih župnij, ki bodo dosegle najlepše uspehe, bomo izplačali sledeče nagrade:

- 1 nagrada 5000 din v gotovini;
- 1 nagrada 2000 din v gotovini;
- 5 nagrad po 1000 din v gotovini;
- 10 nagrad po 100 slovenskih knjig za družbene knjižnice;
- 10 nagrad po 500 din v gotovini;
- 10 nagrad po 250 din v gotovini.

Poleg tega bomo organizacijam, ki pri tekmi ne bodo uspeli, vrnilii 20 odstotkov plačane celoletne naročnine za vsakega pridobljenega naročnika.

Kdo sme tekmovali?

Tekmovati smejo le one naše organizacije v vsaki župniji, ki bodo po naši prejele to-le pismo. Posamezniki se tekmovalja v svojo korist ne morejo udeležiti. Nagrade morejo dobiti le organizacije, ne pa posamezniki. Ker je v vsaki župniji po več organizacij, lahko tekmuje vsaka zase, uspehe vseh skupaj pa bomo šteli za uspeh župnije. V tem primeru bomo nagrado, ako jo bo župnija dobila, nakazali oni organizaciji v župniji, ki bo dobila največ naročnikov. Lahko se pa posamezna organizacija tudi med seboj dogovore, kako bodo morebitno nagrado sorazmerno z uspehi razdelile med seboj.

Katere naročnike bomo upoštevali?

Za nova naročnike bomo upoštevali le one, ki v letu 1936 ne sami, ne njihove družine niso imeli naročenega našega lista in za katere nam tekmujoče organizacije s prijavo pošljejo tudi celoletno naročnino za leto 1937 vsaj do 1. februarja 1937. Naročnike javljajte in naročnino pošiljajte sproti, ker bomo uspehe posameznih župnij objavljali vsak teden v »Domoljubu«. Vsa pisma, ki se tičejo tekmovalja naslovite na: Propagandni oddelek »Domoljuba«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

Kakor smo že zgoraj omenili, bomo podrobnejša navodila za tekmovalje te dni poslali na vsa društva, ki smo jih pozvali k tekmovalju.

Danes kličemo vsem našim prijateljem:

Na organizirano delo za naš list. Pridobimo mu za 50 letni jubilej 10.000 novih naročnikov!

Lastništvo »Domoljuba«.

Vsej katoliški svetovni družini

Oni četrtek je sv. oče s svoja bolniške postelje prečital božično poslanico, ki jo papeži običajno preberejo na sv. večer. Papežev govor je prenašal radio po vsem svetu in poročila pravijo, da so božično poslanico sv. očeta povsod dobro slišali.

Misli, ki se dvigajo do samega Boga

Šv. oče je povdarjal med drugim sledeče: »Vesoljnemu katoliškemu svetu se čutim nočoj tako blizu s svojimi mislimi, ki ne prekorajajo samo časovnih meja in najvišje gore Alp ter neizmerne širine oceanov, marveč se dvigajo nad vse svetove in njihova viharje do samega Boga. Čisto blizu se čutim s Vami v ljubezni svojega srca, kajti srce se ne loči od duha, ampak srce duhu sledi in se ob njegovih drznih poletih prižiga ter tako — kot vam je, dragi sinovi, iz vsakodnevnih izkušenj znano — premaguje čas in daljavo in razne druge okoliščine v življenju, ki onemogočujejo prisotnost dragega bitja.«

Niso vsi dobre volje

Kadarkoli so se vsako leto povrnili ti sveti prazniki, sem dal izraza tudi svoji trpkosti bolestiti, ki jo mojemu očetovskemu srcu prizadevajo številna zla in hudobije, ki dandanes ležijo na človeštvu, na državah in na cerkvi. Vedno sem tudi opozarjal na velike grozeče nevarnosti, pozival k budnosti in delu in k skupnemu nastopu vseh, ki so dobre volje, proti onim agitacijam in sovražnim silam, ki izpodkopujejo najvišje vrednote človeške družbe, družine in vsakega posameznika. Predvsem pa sem svaril in pokazoval na edina sredstva, ki morejo od pomoči in prinesiti zdravje, to so resnica, pravica in bratska ljubezen do bližnjega, sredstva, ki jih edino katoliška cerkev po božjem naročilu varje in spoštuje.

Obrambna sredstva

Srčna bolestit, ki se ob letošnjih božičnih praznikih družji z veseljem, je tem večja in sloblja, ker še vedno divja naprej državljani-

ska vojna v Španiji z vsemi svojimi grozotami sovraštva, poboji in pustošenji, v Španiji, pravim, kjer je tista agitacija in so tiste sile, katerih sem se zgoraj mimogrede dotaknil, hotele tako rekoč preizkusiti vsa razdiralna sredstva, ki so jim na razpolago in ki so jih zanesla v razne države. To je ponoven opomin, resnejši in mnogo bolj grozeč kot prejšnji, opomin, ki velja za ves svet, predvsem pa za Evropo in njeno kulturo. Kajti vse to so dogajanja, ki s strahotno gotovostjo in jasnostjo prikazujejo in napovedujejo, kaj vse čaka Evropo, če ne zagrabimo takoj za obrambna sredstva in ne sežemo po zdravih.

O hitlerjevskem poganstvu

Oni, ki vero v Kristusa in v božje razodetje v človeških srcih, predvsem pa v srcih mladine, uničujejo in jo hočejo popolnoma ugasniti, kajti oni, ki se predrznejo sveto katoliško cerkev, ki je varuhinja božjega evangelija in ki po božjih poveljih vzgaja narode, imenovati sovražnico vsega napredka in vse blaginje države in naroda, prav gotovo niso stvaritelji nove boljše bodočnosti človeštva, niti ne boljše bodočnosti svoje lastne dežele, marveč sami uničujejo najbolj učinkovita obrambna sredstva proti zlu, ki se širi, in tako hote ali nehoče sodelujejo in pomagajo ravno tistim, o katerih se hvalijo, da jih pobijajo.

Vladarjem sveta!

Šv. oče je pozival nato vse poštenjake k sodelovanju pri katoliški akciji, omenil svojo bolezen in se dotaknil važnejših dogodkov v minulem letu, zlasti velike razstave katoliškega tiska v Rimu. Nato je nadaljeval:

»Šv. Pavel, ta neutrudljivi glasitelj Kristusovega miru, ki je zapisal Korinčanom one globoke besede: Bog ni Bog neidnosti, marveč Bog miru, ter sv. Silvester, ki je dočakal zarjo svobode in miru po dolgi noči preganjanj, me vabita, da letos naslovim na vse vladarje in narode sveta nov, še bolj goreč in tope! opomin k miru. Da mir ohranijo tam, kjer še vlada in obstoja, da mir obnovijo, kjer je še samo bolesten spomin in žalostno, do sedaj neizpolnjeno upanje.

S tem svojim pozivom na svet združujem — danes bolj goreč kot kedaj poprej — tudi svojo prošnjo na Boga, naj vpostavi tisti »mir reda«, v katerem more pravi mir obstojati, naj uresniči tisto pravičnost, naj tiče posameznega ali občestvo, brez katere nobeden red ni mogoč. To svojo molitev za mir pošljam ponižno in spoštljivo pred jaslice Kneza mira.

Marija ob jaselcah

Tam v jaselcah Dete leži,
Marija poljublja mu lice;
smehlja se mu raj iz oči,
ko dviga v objem ji ročice.

A runaj je tema in mraz —
trpljenje, o Jezusiček milil!
Pljaval Ti bodo v obraz,
krivično Te bodo tožili.

Obsodil Te v smrt bo Pilat,
poljubil — nezvesti učence;
oblekli Te bodo v škriat
in spietli iz trnja Ti vence.

Prebodli Ti bodo srca. —
Marijo je groza obšla;
točila je grenke solze
in Detece k sebi privla.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Lov in politika. V petek zvečer je ministrski predsednik dr. Stojadinovič odpotoval v Romunijo, kamor ga je povabil romunski ministrski predsednik Tatarescu, da se udeleži lova, ki je pripravljen na romunsko-jugoslov. meji. Ministrskega predsednika bo za časa odsotnosti nadomestoval notranji minister dr. A. Korošec. V Temesvaru so dr. Stojadinoviča pozdravili g. Tatarescu, zunanji minister Antonescu ter drugi odličniki. Včeraj so se vsi udeležili lova, današnji dan pa je bil posvečen političnim razgovorom, pri katerih je romunski zunanji minister poročal o svojih obiskih v Varšavi in v Parizu, jugoslovanski ministrski predsednik pa o svojih pogledih na razna mednarodno-politična vprašanja.

d Naš poslanik pri Vatikanu. Po sorazmerno dolgi dobi je naše poslanstvo pri Vatikanu, ki je bilo po smrti poslanika Simiča izpraznjeno, dobilo novega šefa. Z ukazom kr. namestnikov je bil namreč na to mesto imenovan dr. Niko Mirošević-Sorgo, dosedaj svetnik v zunanjem ministertvu. Novi poslanik, ki je velik prijatelj Slovencev, bo gotovo mož na svojem mestu.

DOMAČE NOVICE

d Božični prazniki so bili letos, kar se tiče vremena, tako lepi, da stari ljudje zatrjujejo, da jih že najmanj petdeset let ni bilo takšnih. Res je na sveti večer in na božični dan bilo nekoliko megle v mestu in v najbližji okolici, pa še to meglo je pregnalo kmalu sonce, ki je posebno lepo sijalo na dan sv. Štefana in pa v nedeljo. Smučarjem se niso izpolnile njihove želje, ker je bil sneg le na visokih planinskih postojankah. Povsod drugod so bila tla zmrznjena, zrak je bil suh in mrzel, tako da si je marsikdo ozdravil svoj nahod. Po nekaterih krajih, zlasti na Dolenjskem, pa je sonce imelo celo tako moč, da je raztajalo zmrznjeno blato in da so ljudje mesto po snegu gazili po blatu.

d Priručna božičnica v splošni bolnišnici. V četrtek je bila ob pol 3. popoldne na internem oddelku splošne bolnišnice priručna prireditev za bolnike in vse bolniško osebje. V veliki bolniški dvorani je bil postavljen ljubek oder, pred katerim je žarelo veličastno božične drevesce, ki se je vzpenjalo nad ljubkimi jaslicami. Na božičnico je prispel g. ban dr. Marko Natlačen s soprogo in mnogo odličnih gostov. Novi upravnik bolnišnice dr. Ferlan kakor tudi vsi šefi oddelkov ter številni drugi zdravniki so prireditev organizirali ter sprejemali goste. Dvorano so napolnili okrevajoči bolniki, sestre usmiljenke in strežniško osebje. Knezoškofa in g. bana sta pozdravila z ljubkimi deklamacijami Uraničevi deklici in jima izročili lepe slovenske šopke. Odlične goste in vse navzoče je najprej pozdravil docent dr. Matko, nakar se je začel ljubek spored, med katerim so bile priručne zlasti deklamacije in pesmi, nadvse ljubek pa pravljici prizor, ki je bil hkrati božično voščilo bolnišnici. Prizor je pokazal pravljico deželo, kje so »jurčki« doma in končal z voščilom, da bi tudi ljubljanska bolnišnica dobila čim prej zadostno število »jurčkov«, ki so potrebni, da bi bile mogoče postaviti novo. Nato je g. knezoškof v premi-

ljenih besedah orisal podobnost med bolniki in dogorevajočimi svečami na božičnem drevescu in podčrtal važno delo usmiljenja, ki ga izvršujejo vsi, ki posvetijo svoje delo zdravljenju in negovanju bolnikov. Z željo, naj bi praznik ljubezni in miru tudi tej hiši prinesel čim več miru in zdravja, je prevzvišeni zaključil priručno prireditev. Zatem so bili obdarovani vsi bolniki z božičnim darom in prejeli vsak po en par nogavic, nekaj jabolk, nekaj kosov police in drugih dobrot, ki sta jih delili dve deklici. Slične manjše božičnice so se ob istem času vršile tudi na kirurškem, otološkem in okulističnem oddelku tako, da so bili vsi bolniki obdarovani. Zvečer pa je za lažje bolne priredil univ. prof. dr. A. Snajski optično predavanje o Betlehemu, kateremu so vsi bolniki sledili z velikim zanimanjem.

d Občni zbor Zveze bojevnikov. V nedeljo 20. dec. je imela prenovljena Zveza bojevnikov v Ljubljani v Rokodelskem domu svoj redni občni zbor, ki ga je vodil predsednik Zveze Ratej Mircelav, katehet in bivši vojni kurat iz Trbovelj. V uvodnih besedah se je predsednik spomnil vseh tovarišev, ki so nas v preteklem letu za vedno zapustili, orisal je nadalje delo in trud, ki ga je imel odbor v preteklem letu. Posebno je poudarjal, da je tudi naša običajna letošnja prireditev na Brezjah nad vse lepo izpadla. Nato je občni zbor odobril zapisnik zadnjega občnega zbora, nakar so sledila poročila tajnika in blagajnika. Tajnik g. Lukež je v izbranih besedah očrtal namen in pomen bojevniške organizacije za dosego lepše in boljše sedanjosti in bodočnosti našega naroda. Po poročilih društvenih funkcionarjev se je določila članarina, nato je bil pa izvoljen novi odbor s predsednikom Ratejem Miroslavom. V odbor so prišli zastopniki iz vseh okrajev Slovenije, iz česar je razvidno, da je organizacija na dobrih temeljih ter da jo preveča duh prave demokratičnosti in resničnega tovarištva. Po nekaterih predlogih za bodoče društveno delo, zlasti o akciji za preureditev Brezij in postavitve spomenika prvemu organizatorju bojevniškega pokreta Francu Bonaču, je zaključil predsednik Ratej lepo uspeli občni zbor, ki so se ga udeležili zastopniki iz raznih krajev Slovenije.

d Ustanovni občni zbor Zupanske zveze v Ljubljani. Zupanska zveza, ki je bila ustanovljena leta 1931, in v kateri so bili včlanjeni JNSarski župani, je po volitvah v oktobru in decembru zgubila skoraj vse svoje člane. Ljud-

stvo je postavilo na čelo naših občin može ljudskega zaupanja in Zupanska zveza je ostala brez odbora in brez članov, zato seveda nima pogojev za obstoj in je bila razpuščena. Župani, izvoljeni pri zadnjih svobodnih volitvah na listah JRZ, so sestavili za ustanovitev nove »Zupanske zveze v Ljubljani« pripravljali odbor, ki mu načeluje neveljski župan g. Nande Novak. Pripravljali odbor je nekoliko izpremenil dosedanja pravila »Zupanske zveze« in jih predložil banski upravi, ki jih je potrdila, dovolila ustanovni občni zbor, ki bo 29. decembra ob 10 dopoldne v Rokodelskem domu v Ljubljani, kjer bodo naši župani izvolili odbor nove Zupanske zveze in mu začrtali smernice za uspešno delovanje v korist ljudstva in države.

d V Zagrebu so peki povišali cene kruha. Sicer bo ostala dosedanja cena tudi poslej, vendar pa so zmanjšali težo. Črni in rženi kruh so olajšali od 133 dekaagramov na 120 polbelega pa za 6 dekaagramov. Belemu pa so zaenkrat pustili težo in ceno po starem. Peki so že svoj čas povišali cene, vendar jim je mestni župan zagrozil s kaznimi. Pritožili so se pa na bansko upravo, ki jim je povišanje odobrila.

VINA za vse priliko: naročite pri Centralni vinarni v Ljubljani.

d Bratje med brati. Trije veliki avtobusi so pripeljali v četrtek v Ljubljano okrog 150 primorskih Slovencev, ki so prebili praznike pri svojih znancih in Ljubljani. Eden avtobus je bil iz Gorice, drugi iz Ajdovčine in tretji iz Vipave. Avtobusi so vzbujali v Ljubljani zaradi svoje lepe izdelave in pravcate veličastnosti splošno pozornost. Kakor izvemo, so se primorski rojaki vračali zelo zadovoljni.

d Zakaj smo berači. Pet milijard inozemskega kapitala je naloženega v naši državi pri različnih delniških družbah. Po večini je ta kapital judovski in je v veliki meri kriv, da smo in ostanemo beraška država. Največ so pri tem izkoriščanju Jugoslavije udeleženi francoski, švicarski, ameriški in češkoslovaški kapitalisti.

d Nezvesta žena je dala umoriti moža. — Pred mesecem je iz Zagreba nenadno izginil delavec v mestni plinarni Filip Pečnik. Policija ga je iskala in zasledovala, vendar ni mogla za njim najti nobene sledi. Šele pred dnevom so kmetje iz Miroševca našli v gozdu že precej razpadlo truplo, ki mu je bilo videti, da je bil pokojnik žrtev zločina. Truplo je bilo slečeno in imelo težke poškodbe na glavi. Policija je takoj začela sumiti v pokojnikovo ženo in jo zato pridržala v zaporu. Aretila je tudi namreč nekega čevljarja, ki je bil ljubimec Pečnikova. Iz nji pa je spravila toliko, da je pravi morilec tovariški delavec Peter

Krekič iz Orane. Policija je tega delavca proti večeru prijela in ji je mož res priznal, da je umoril Pečnika, vendar na prigovarjanje žene Ane in njenega ljubčka Jurija Mlakarja. Da ga je umoril, ga je zapeljalo tudi pripovedovanje žene, da nosi Pečnik s seboj 80.000 Din denarja, ki pa si jih po umoru lahko pridrži.

d Nevarna šala. V vasi Pašnjacih pri Brckem so si kmetje privoščili čudno šalo in z njo vred stavo. Tako dolgo so med seboj izivali nekega Mato Šutiča, da se je le odločil in stavil, da bo sredi noči odšel na pokopališče, tam izruval nagrobni križ in ga prinesel med svoje prijatelje v gostilno. Stava je obveljala, šlo je za 100 Din. Zbrali so jih. Ko so pa uvideli, da Mato misli za res, jim je bilo že žal, čeprav so vedeli, da je Mato sicer zelo bojazljiv. Prehiteli so Mato, se oblekli v rjuhe in čakali na svojo žrtev. Mato jo je primahal na pokopališče, izruval iz groba križ in se obrnil, da bi odšel. Tedaj pa so se začeli proti njemu pomikati strahovi. Mato je odvrgl križ z ramen in jo pobrisal v vas. Zena se ga je doma ustrašila, ker je bil ves prepaden in bled. Kmalu je padel v nezavest in izdihnil.

d Političnega nasprotnika zabodel. K novice pod tem naslovom, ki smo jo objavili, smo sprejeli pojasnilo, da se ni vse tako zgodilo, kakor je bilo v notici napisano. Stanislav Elikan je pahnil Franca Vrečarja, ko je ta pripeljal lepake. Nato je Vrečar udaril Elikana z dežnikom. Začela sta se ruvati in pri tem je Vrečar Elikana dregnil z dežnikom v lice in ga lahko poškodoval. Elikan je iskal zdravniško pomoč šele drugi dan v Ljubljani, kamor se je sam peljal s kolesom, torej ni bil prepeljan z rešilnim avtomobilom. Zadevo bo obravnavalo sodišče in bomo o izidu poročali.

d Osem let težke ječe je pirotsko sodišče prisodilo osemdesetletnemu kovaču Juriju Smajloviču, ker je ubil svojo sinaho. S svojim sinom, ki je živel v divjem zakonu, je stanoval stavec pod isto streho. Ženska je imela v hiši veliko besedo in je zato prišlo do pogostih preprirov med njo in starcem. Ko jo je nekega dne prosil za kruh, ga je nagnala s psovkami in nazadnje začela še tepsti. Starec se je branil, vmes pa je pograbil za kladivo in začel z njim točiti po sinahi brez obzira. Pobil jo je, nakar ji je iz togote mrtvi odrezal še glavo.

d Po okolici Moravc je strailo. Molk, ki je nastal po zadnjih občinskih volitvah, je pretrgala novica o veliki beli ženi, ki se je začela ponoči prikazovati. Najprej se je pojavila na

promenadni Zaloški cesti blizu graščine in zbujala spomine na čase, ko so naši predniki še verovali v strahove. Stari ljudje vedo še danes povedati o ognjenih kočijah in nočnem peketanju konjskih kopit; voznik je pokal z bičem, da je odmevalo daleč na okoli. Tudi ponosne grajske gospe s šumečimi črnimi krili so srečavali; mlajši rod pa je dočakal belo ženo z rdečo ruto. Pozno ponoči se je nedavno pridružila nekemu možu, katerega je spremila do njegovega doma. Vprašal jo je, kdo je in kaj bi rada, pa ni bilo odgovora. Ko je mož utihnil, je začela tiho ječati. Zunaj pred hišo se je nekam izgubila, a je pozneje spet pogledala skozi okno. Videli so jo tudi drugi — tako ponoči ob uri duhov, kakor tudi zvečer o mraku in zjutraj, sedečo pod kozolcem ob Zaloški cesti. Tam jo je videl neki deček, ko je šel v cerkev, pa se ni upal dalje. Na Trznu je sledila dobri Korunovi materi, a ceste pod Sotesko je spretno izginila v jarek, celo na obzidju pokopališča so jo menda opazili. V neki moravški kuhinji je več noči nekam čudno rožljalo; pri štedilniku je nekaj premetavalo železne obročke kakor nekdanji spomin, ki je pomenil smrt ali kako drugo nesrečo. — Zdaj je zagonetno rožljanje menda že pojasnjeno; razkrita pa je tudi bela žena v pomirjenje onim, ki še verujejo v strahove.

d Lov za hajduki. V okolici Smedereva so prijeli pred dnevi roparsko tolpo, ki je ropala po vsej okolici. Roparji so se oblačili v orožniške uniforme, da so mogli bolj neovirano ropati. Največjo senzacijo pa je izzvala vest, da se je med to tolpo nahajalo tudi več takih, ki jih v mestu samem poznajo kot zelo ugledne in premožne. Preiskovalni sodnik, ki članom tolpe pretipava vest, je naštel že 120 manjših in večjih zločinov, ki jih je izvršila ta tolpa. Njihov glavni vodja pa je bil smederevski kavarnar Krstić, ki so ga poznali kot imovitega človeka. Pri njem so našli tudi 40 tisoč dinarjev gotovine.

d Dobiček pri kinematografih mora biti najbrž precej visok, ker se od vseh strani oglašajo novi podjetniki, ki bi radi kaj takega odprli. V Zagrebu obstoja do sedaj že 14 kinematografov, za novo dovoljenje pa je vložnih še deset prošelj. Kinopodjetniki pa so se obrnili na bansko upravo, da zajezi tako poplavo in zaščiti doseданje. Pravijo, da je treba uvesti za bodoče nemški sistem dovoljevanj. Tamkaj dovolijo na vsakih 1000 prebivalcev v tistem kraju po trideset sedežev, če ima mesto

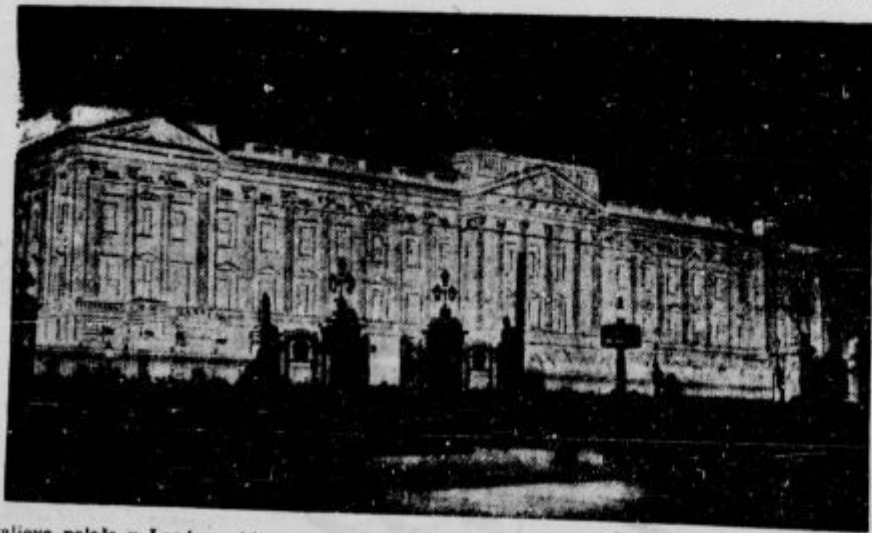

Taka je moderna vele mesta v Ameriki. Cesta, polna avtomobilov, se vije kot v globokem prepadu med stotine metrov visokimi nebotičniki.

več kakor 40 tisoč prebivalcev. — Za manjša mesta pa bi zadostoval eden do trije kinematografi.

d. Pretep zaradi konkurence. Tudi med prodajalci dreves na Kongresnem trgu v Ljubljani, ni vse tako, kakor bi bilo prav. Ne tarjejo jih samo nizke cene, temveč tudi številna konkurenca. Včasih se jih loti nevolja, pa zato padejo tudi izrazi, ki rode tudi pretep. Pred Božičem sta se dva, starejši in mlajši, sporekla in naglo spoprijela. Starejši je prijel nasprotnika za lase, mlajši pa za grlo. Nekaj časa sta se premetavala po tleh in podirala drevesca v zabavo navzočim, dokler niso opazili, da gre prav za res. Mlajši je tako srdito držal starejšega za grlo, da mu je že pojemala sapa in mu je posinel obraz. Poklicali so brž stražnika, da ju je ločil, Policija pa bo od njiju izterjala kazen, ki bo najbrž večja, kakor pa je bil tridneven zaslužek ob stradanju in prezebanju.

d Kmečka vojska. Ze več let se dve vasi, Fajtovec in Gornji Kamengrad blizu Savskega mosta, pripravata za neko zemljo, ki leži med obema vasema. Eni kot drugi pravijo, da je njihova in se o drugem ne puste prepričati. Zaradi teh sporov je seveda ostala zemlja neobdelana. Pa so se kmetje iz Fajtovca odločili, da bodo kar s silo odločili prepir. Zbrali so se in šli na sporno zemljo. Ko so pa v Kamengradu to zvedeli, so se tudi oni zbrali. Oborožili so se še s puškami, revolverji, sekirami in sploh z orodjem, ki so ga imeli pri rokah. Za pametno in trezno besedo ni bilo mesta, spor se je odločil z bojem, v katerem je sodelovalo nad 200 ljudi. Pol dneva je trajal boj, šest jih je obležalo na bojnem polju

Kraljeva palača v Londonu, kjer se je zadnje dni odigrala zanimiva ljubezenska igra, katere žrtev je postal doseđanji angleški kralj Edvard VIII.

težko ranjenih. Ranjenih pa je bilo še veliko, vendar so se odvrleli domov in svoje bolečine lajšali na tihem.

d. **Pravilno stališče.** Finančni minister je potrdil sklep zagrebškega mestnega sveta, ki je podelil za božič svojim uradnikom in delavcem božične nagrade. Uradniki bodo potemtakem prejeli po 300 Din, če so po oženjeni pa po 500 Din. Oženjeni delavci pa po 200 Din, neozženjeni po sto. Božične nagrade bodo deležni vsi, ki so v mestni službi, stalni in pomožni.

d. **Zagrebaški trgovci so zadovoljni s polom,** ki so ga imeli pred prazniki. Poudarjajo, da so v drugi polovici letošnjega leta na splošno več zaslužili, čeprav se ne da reči, da so se že povrnili stari dobri časi. Najmanj se pritožujejo nad krizo manufakturnisti, draguljarji in konfekcionisti.

d. **Umazana konkurenca.** Lastniki slavonkih hrastovih gozdov bodo zahtevali, da jim naše trgovsko ministrstvo zaščiti slovansko hrastovino. Od nekkih angleških trgovskih družb so dobili obvestila, da prihaja na angleški trg hrastovina iz Nemčije in Avstrije, a pod imenom slavonske. Lastniki gozdov se dobro zavedajo, kaj pomeni zanje zaščiten znak, ker je slavonska hrastovina znana povsod kot izredno dobra. Potrebni koraki so baje že v teku in bodo vsaj za angleški trg zaščitili slavonsko hrastovino.

d. **Za našo pšenico vlada še vedno veliko zanimanje.** Poleg Nemčije, ki je najboljši kupec naše pšenice, se pojavlja na trgu tudi Anglija. Ta je do sedaj nakupovala pšenico v Avstraliji in Kanadi. Vendar pa je imela Kanada to leto tako slabo setev, da ni mogla zadostiti potrebam Anglije. Pač pa ima Avstralija boljši in večji pridelek kakor pa lani. Vendar to ne bo moglo mnogo vplivati na cene, ker ima Avstralija toliko stalnih odjemalcev, da bodo ti takoj pobrali odvišek pridelka. Nič slabše ni pri žetvi odrezala Južna Amerika. Argentina bo izvozila letos preko 4 milj. ton pšenice. Italija je že začela kupovati tamkaj.

d. **V Karlovcu je nenadoma umrla velika ljubiteljica mačk,** 58 let stara vdova Terezija Bokulič. Vdova se je sicer precej težko preživljala, vendar je kljub temu poglajala rediti vedno okrog deset mačk v svojih sobah. Predvčerajšnjim pa vdove ni bilo več na spregled. Sosede so poklicali policijo, da je s silo odprla vrata v njeno stanovanje. Na postelji so našli vdovo mrtvo, a na njej tropo mačk, ki so menda žalovale za svojo rediteljico. Ker se na vdovi ne poznajo nobeni znaki nasilja, pravijo, da je je najbrže zadušila mačka, ki se je vsedla njej na vrat. Mačke so namreč vedno delale družbo svoji rednici tudi med spanjem.

d. **Žena brezposelnega delavca je rodila trojčke.** V Dobnem dolu pri St. Rupertu nad Laškim je žena brezposelnega dninarja, Kolar Marija, porodila trojčke. Že prej je bila v družini poleg staršev deklica, stara 5 let, sedaj so se pa rodili trije zdravi in krepki fantki. Družina se nahaja v veliki revščini, oče je že dalje časa brez dela. Vsi skupaj stanujejo v majhni sobici. Mati se počuti popolnoma zdravo. Da bi družini, ki se nahaja v veliki bedi, nekoliko olajšali življenje, prosimo vsa usmiljena srca, da bi po svojih močeh priskočila na pomoč. Prvo pomoč je nudil revni družini Zdravstveni dom v Celju, ki je dal tudi za otročičke potrebno opremo in nekaj hrane. Darovi za ubogo družino se oddajajo lahko v Zdravstvenem domu ali pa v »Slovenčevih« podružnici v Celju.

d. **Da jla rešijo pred gospodarskim propadom.** V Dalmaciji je prišla posebna komisija italijanske vlade, ki naj uredi odnose veleposesnikov, ki so italijanski državljani. Njih se, kot znano, nanaša agrarna reforma ne tiče. Vsem pa so italijanske banke iz političnih razlogov posodile velike zneske, da so skoraj prezadolženi. Naloga komisije je predvsem ta, da reši te ljudi pred gospodarskim propadom.

d. **Na Pasteurjevem oddelku Higijenskega zavoda v Ljubljani** so oni mesec cepili proti steklini enajst oseb, skoro vse iz Ljubljane.

d. **Nov dokaz potrebe železniške zveze Slovenije z morjem.** Kakor poročajo iz Sušaka, je prispelo tja iz Valencije posebno odposlanstvo španskih gospodarskih ljudi. Odposlanstvo namerava na Sušaku organizirati posebno nakupovalno in prodajno centralo za uvoz iz Jugoslavije v Španijo ter za španski izvoz v Jugoslavijo. Iz Sušaka bi se izvažalo špansko sadje in drugi španski pridelki v Avstrijo, Češkoslovaško, Madjarsko in Romunijo. Iz Jugoslavije pa bi nova centrala uvažala zlasti les in živino. Istočasno z odposlanstvom prišel na Sušak tudi naš parnik »Vis«, ki je pripeljal 25.000 zabojev španskih pomaranč. Kako vse bolj uspešno bi se moglo razviti iz Sušaka prevozna trgovina v severne države, če bi imel Sušak dobro železniško zvezo s Slovenijo. Ali res to spoznanje še ne bo prodrlo.

Limbarski:

Pijanec

Vozl, vozi barko
onegavi Marko
sem in tja po vasl. —
Zalostni so časi!

Smeje se mu, smeje
luna skozi veje.
Marko: »Čakaj, Mihajl,
hud, da komaj diha.

Vpije in strupeno
zmerja svojo ženo. —
»Sosed, ti si bleval!
Marko ga ošteva.

»Vse okrog je moja,
pijem ga po svoje.
Se mi dajte vina,
kaj mi mar družinale!

Privozila barka
končno je do jarka;
Marko moč — ne teslo,
zlomi se mu veslo.

Barka se povezna,
»Marko se pogrešno;
stoka, zleknejen v blato!
»Dajte mi lopato!

d. **Javna dela v okrilju Higijenskega zavoda.** 1. Dela pri vodovodu Nova vas — Preddvor — Breg bodo v nekaj dneh končana. 2. V gradnji sta vodovoda v Šmarju pri Jelšah in v St. Vidu pri Stični. 3. Javna kapnica v Dolenjih Sušicah, obč. Toplice je bila v novembru dovršena. 4. V gradnji se nahajajo javna kapnica v Gorenjih Sušicah, obč. Toplice, v Gornjem Medvedjem selu, obč. Trebnje, in v Harinji vasi, obč. St. Peter na Dolenjskem. 5. Ureditev šolskega vodnjaka v Prosenjancih v murskosoboškem okraju je končana. 6. Pribeha se je gradnja javnega vodnjaka v Turnišču, v dolnjelendavskem okraju.

d. **Župan je kradel občinski denar.** Poleti so oblasti kontrolirale občinsko blagajno v občini Privlaci pri Osijeku. Takrat so ugotovi-

vili, da manjka v blagajni kar petdeset jurjev. Blagajnik se je sicer branil in izgovarjal, vendar je imel še to srečo, da je mogel položiti kavčijo in z njo pokriti primanjkljaj. Ker se ni čutil krivega, je začel oprezovati, kdo mu krade denar. Od občinskega sluga je zvedel, da hodi župan čisto ponoči v pisarno. Blagajnik je zato na tihem šel spat v pisarno, a od blagajne si je dal napeljati vrvico do postelje. Če bi kdo odprl vrata blagajne, bi ga poteg vrvica zbudil. Ni dolgo prežal. Ze naslednj dan ga je zbudila vrvica. Blagajnik je poklical na tihem čuvaja in sta župana prijela prav v trenutku, ko je prešteval denar, ki ga je vzel iz blagajne. Ta mož bo gotovo moral čakati, kdaj pridejo na oblast JNS-arji, da ga bodo spet stavili za župana.

d. **Nov zavod za slepo deco.** Banska uprava v Ljubljani je kupila tovarno slavnikov, katero bo primerno prezidala za zavod za slepo deco, ki se bo iz Kočevja preselila tja.

d. **Dvorazredno trgovsko šolo v Karlovcu** bodo razširili v trgovsko akademijo.

d. **Nad dva milijona dinarjev** so poneverili neki občinski odborniki v Senti.

d. **Subotičsko sodišče je oprostilo kmeta** in njegovega sina, ki sta z vilami pobila do smrti tata. Kmet je dolgo časa opazoval, da mu nekdo krade živino, vendar storilcu ni mogel priti na sled. Kmet pa se preživlja edino od vzreje živine. Zato je oprezoval okrog hleva in res po nekaj nočeh zapazil sumljivega stitčivca. Ko ga je tat zapazil, je potegnil nož. Kmet pa je že prej prebudil sina, oba sta v nevarnosti pograbila za vile in obdelala z njimi tata, da je izdihnil.

d. **Torte kralja Edvarda peče v Splitu slaščičar Boris Culič.** Mož je znan zaradi svojih dobrih izdelkov in je s torijami postregel tudi angleškemu kralju Edvardu ter njegovi družbi, ko se je mudila letos poleti na Jadranu. Gostom so te slaščice izredno ugajale in so večkrat poslali ponje. Culič pa je izrabil priliko, ki jo je ustvaril s svojo ženitveno namero bivši angleški kralj ter bo odlejal pekel torte, ki bodo imenovane »Edvardove torte«.

d. **V haremu se je skrival Sarajevska policija** je že 15 dni iskala zloglasnega robljaša Ibra Vračanina. Nazadnje pa je le zasluhtila, da se moč skriva v nekem haremu. Policija je prišla tjakaj in našla nekaj žensk, ki so imele po muslimanski navadi zastrta lica. Toda policijski komisar se ni dal prevarati kar tako in je na slepo srečo pozval eno od žensk, naj gre z njim, ker da je v njej spoznal iskanega razbojnika. Na ta klic je neka »žena« skočila proti komisarju in mu zasadila nož v prsa. Bil je to iskani razbojnik, preoblečen v žensko. Toda komisar je imel na srečo na tistem mestu srebrno cigaretno dozo, tako da ga je razbojnik ranil le malo. Ta hip so pa priskočili ostali stražniki, nad nje pa je s sekiro planila neka ženska. Padli so strelci, komisar je ubil razbojnika, mater njegovo, ki je prišla sinu pomagat s sekiro, pa težko ranil.

d. **Družinska žalost.** Mestni vrtnar v Petrogradu v Banatu, Zivan Urošec, je bil velik pijanec, ki je puščal svojo ženo in hčerko v veliki bedi. Kadar je prišel pijan domov, je napadal in pretepal obe. V nedeljo proti večeru se je spet napil in tak pridrval domov. Ko ga je žena od daleč opazila, je šla in zaklenila vrata ograje okrog hiše. Mož pa je preskočil ograjo, pograbil sekiro in priletel z njo nad ženo. Hčerka je komaj mogla skočiti skozi okno in poklicati policije na pomoč. Pijani mož pa je s sekiro razbijal vrata v sobo, kjer se je bila zaklenila njegova žena. V stiski

pa je žena pograbila poleno in odprla vrata. Mož je zamahnil, a zgrelil, dočim je žena s polenom zadela moža v glavo, da mu jo je razbila. Potem pa je še toliko časa tolkla po njem, da je umrl.

d Najet morilec. V vasi Dolnja Jelenska se je dogodil pred dvema dnevnoma roparski umor. Kmet Josip Ključarič je šel v sosednjo vas po poslu. Spotoma pa se mu je približal s puško v roki kmet Miško Garički. Nekaj časa sta stopala skupaj in se mirno ter prijateljsko pogovarjala. Naenkrat pa je Garički nekoliko zaostal, snel z ramen puško in ustrelil v Ključariča. Strel je Ključariča zadel v hrbet, nakar se je ta obrnil in rekel Garičkemu, zakaj strelja nanj. Za odgovor je dobil še drugi strel. Ko je začel bežati, pa je dobil še tretji strel v vrat. Sesedel se je na cesti in izdihnil. Morilec je bil podkupljen od Ključaričevega svaka, ker je hotel na ta način priti do njegove zemlje, 2000 dinarjev je dal za to morilcu.

d Bivši angleški kralj hoče priti na Jadransko morje? Po Šibeniku se je raznesla vest, da bo vojvoda Windsorski prebil nekaj mesecev odmora v neposredni bližini mesta. Ko je bil Edvard poleti v Šibeniku, se je zelo zanimal za vilo »Moj mir«. Fotografiral jo je tudi. Lastnik dr. Jurin pa je hotel izkoristiti konjunkturo in pisal Edvardu, da mu da vilo na razpolago za neomejen čas. Kako bo Edvard odgovoril, pa še ni znano.

d Napad na mesarja Jesiha. Tik pred božičnimi prazniki, 23. dec., je šel mesar Jesih iz Ljubljane nakupovat živino na Pijavo gorico. Tam se je srečal z nekim svojim bivšim mesarskim pomočnikom, ki ga je takoj napadel ter ga pobil z lopato na tla. Jesih je dobil nevarne poškodbe po vsem telesu. Napadalec je dalj časa besnel na svojim bivšim gospodarjem, nato pa zbežal. Težko ranjenega Jesiha je prepeljal reševalni avto v splošno bolnišnico, kjer so ga zdravniki operirali. Do noči se je njegovo stanje tolikoboljšalo, da je izven nevarnosti. Napadalec so orožniki kmalu po napadu prijeli ter ga uklenjenega pripeljali v Ljubljano in ga izročili okrog sodišču. Napadalec je napadel Jesiha zaradi tega, ker ga je Jesih nekoč izročil oblasti zaradi dokazane tatvine.

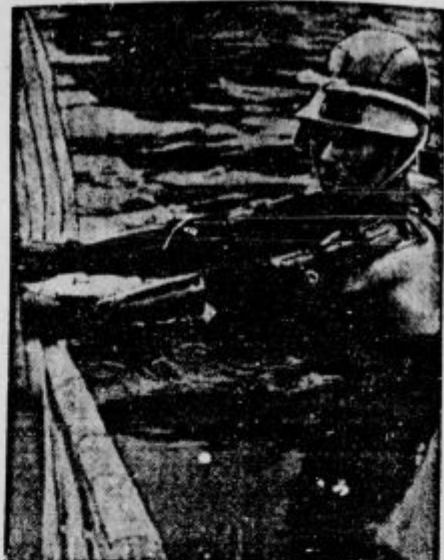
d Vlada za zimsko pomoč. Te dni je imel svoje akcijski odbor za zimsko pomoč, ki mu predseduje kneginja Olga. Tej seji je prisotvo-

val tudi predsednik vlade dr. Stojadinovič in minister za socialno politiko in nar. zdravje Dragiša Cvetkovič. Ob tej priliki je bilo sklenjeno, da se bo z ozirom na vedno večje potrebe brezposelnih v državi, izdala posebna uredba v organiziranju zimске pomoči za brezposelne v vseh večjih mestih v državi. Iz sredstev tega fonda ter iz sredstev ministrstva za socialno politiko se bodo tudi gradila delavska stanovanja v večjih mestih. V zvezi s to uredbo je minister Cvetkovič včeraj sprejel tudi časnikarje ter je med drugim izjavil, da bo ta uredba pozivala vsakogar, ki je v državi zaposlen, bodisi v privatni ali državni službi, da letno odda za siromašne in brezposelne svoj enodnevni zaslužek. Ta enodnevni zaslužek se bo dajal v dveh obrokih. Prvi obrok se bo plačal 1. julija, drugi pa 1. januarja. Minister Cvetkovič smatra, da bo na ta način zbral okrog 50 milijonov dinarjev, ki se bodo vsako leto razdelili med brezposelne in pomoči potrebne. Ker bodo sredstva tega fonda naraščala iz leta v leto, se bodo iz njega gradila tudi razna zavetišča za vzgojo siromašnih otrok.

d. Na božični dan je po Bosni padal sneg. Pada še dalje in ga bo kmalu kar preveč. Po planinah pa ga je toliko, da je smuka privabila za praznike mnogo ljudi. Bolj bi se menda takega blagoslova razveselili pri nas v Sloveniji, seveda le tisti, ki imajo toplo sobo doma in toplo obleko, ki bi jih varovala zimske vlage in mraza.

d. 25 novih pošt se bo odprlo v Jugoslaviji. Tako je izjavil poštni minister dr. Kaludžević v Sarajevu, kjer je pregledoval poštne telefonsko delavnico. Tam namreč izdelujejo tudi kabine za javne govorilnice, ki jih bodo postavili po nekaterih mestih. Zagreb jih bo dobil več. Morda bo ostalo tudi kaj za Ljubljano.

d. Zagrebške bolnišnice se bodo zgradile ali pa popravile mnogo preje kakor pa ljubljanske. Pred nekaj dnevi smo poročali, da jim je minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Cvetkovič, obljubil več milijonsko podporo za dograditev zakladne bolnišnice, ki bo stala 42 milijonov. Ko pa je podžupan te dni posredoval tudi pri prosvetnem ministru za razširitev očesne in živčne bolnišnice, je minister obljubil, da bo še v letošnji proračun vstavil potrebno podporo.

Na Japonskem so uvedli nov plavalni šport, ki zahteva veliko telesno moč. Plavalec je oblečen v železen srednjeveški oklep in tak tekmuje za zmago v vodi...

NESREČE

d Požar v Mestnem logu. Hudo delo so imeli mestni poklicni in prostovoljni gasilci v noči od svetega dne na praznik sv. Stefana. Goreti je namreč pričelo v hiši Lindičeve na cesti v Mestni log. Hiša Lindičeve je bila trisobna. Hiša je bila lesena, toda ometana. Kako je požar nastal, ni znano. Gasilci so imeli mnogo napora, ker v bližini ni nobenega hidranta ter so morali vodo napeljati od daleč. V mrzli noči pa jim je voda zmrzovala celo v ceveh. Gasilci so sicer požar zadušili, niso pa mogli rešiti pohištva in pa lesenih sten hiše. Lindičeva trpi okoli 30.000 Din škode, zavarovana pa je za majhno vsoto.

d Zagonetna smrt starčka. V celjski okolici je vzbudila mnogo radovednosti zagonetna in dosedaj še ne popolnoma pojasnjena smrt 71 letnega občinskega reveža Končana Jurija. Končana so namreč našli v ponedeljek ležati nezavestnega na cesti na Ložnici blizu njegovega doma. Odnegli so ga domov, nato pa je bil prepeljan v celjsko bolnišnico, kjer je v torek, dne 22. t. m. umrl. Njegovo truplo so obducirali in je obdukcija pokazala, da je bil pokojnik zastrupljen. Kako in zakaj se je zastrupil, oziroma če gre za samomor ali zločin, za sedaj še ni znano.

d Mrtvega, s prerezanim grlom so našli kmetje Stefana Maljaka pri Kapeli blizu Bjevolovara. Zločin je bil izvršen podnevi, tako da je Stefana napadlo več ljudi, ki so ga držali, da mu je eden mogel prerezati grlo. Baje ga je umoril kmet, ki je v njegovem gozdu pred časom posekal nekaj drv.

d Huda nesreča pri polnočnici. Lepo zvonjenje je spremljalo farane v Stranjah, ko se prihajali k polnočnici. Cerkev je bila nabito polna in verniki so bili zatopljeni v pobožno molitev. V cerkvenem stolpu je tudi mrgolelo fantov in mlajših mož, ki so se menjavali pri zvonjenju. Med njimi sta bila tudi Arneš Janez in Spruk France, ki sta hotela konec polnočnice naznaniti s strelom. V kamnolomu inž. Dedeka, kjer je bil Arneš uslužbenec, je dobil dinamom patrono, ki mu je pred kratkim pri razstreljevanju skalovja odpovedala in jo je hotel prihraniti za božični večer. Z njim

Nemci so natančni. Kar na cestah tehtajo s posebnimi tehtnicami, če niso tovorni avtomobili preveč naloženi. Na ta način skušajo čim delj vzdržati v dobrem stanju svoje lepe ceste, ki so seveda vse asfaltirane ali pa betonirane.

je bil Spruk France, ki mu je pri tem delu pomagal. Arneš je patrono opremil s kratko vžigalno vrstico. Sledil je konec polnočnice, začelo je zopet zvoniti, Spruk pa je zažgal vžigalno vrstico patrono, katero je držal v roki Arneš in jo hotel vreči skozi okno zvonika. V naslednjem hipu je opazil, da ljudje že prihajajo iz cerkve, ter se obrnil z vso naglico k drugemu oknu, skozi katero bi odvrget patrono. Med zamahom z desno roko, v kateri je držal patrono, je sledila silna detonacija in Arnešu je že v tem odtrgala desno roko v zapetju. Spruku Francu pa je izbito levo oko ter mu silno poškodovalo glavo, da se je takoj onesvestil, dočim je bil Arneš že toliko pristojen, da je še sam prišel iz zvonika. Kmalu se je tudi on onesvestil, nakar so ga odnesli v gostilno Rode. Zelo nevarno je stanje Spruka, ki v slučaju nastalih komplikacij lahko izgubi še drugo oko in lahko tudi življenje. Na kraj nesreče je pripeljal okrajni zdrav. nadzornik g. dr. Polec Julij iz Kamnika, ki je ponesrečenemu nudil prvo pomoč in odredil takojšen prevoz v ljubljansko bolnišnico.

d Strel mu je odbil kazalec. Streljanje o božiču je med mladino na deželi še vedno običajno, čeprav ne več v toliki meri kakor prejšnja leta. Navadno rabijo karbid ali kako drugo snov, ki povzroča pokanje. Spricho nepredvidnosti pa se rade dogajajo nesreče, kot se je pripetila na božični večer posestniku Bizilju iz Soteske pri Moravčah. Streljal je v podstrešju skozi odprto okno, ker je hiša nekoliko višje nad vasjo in se odmev lepo razlega v dolino. Domači, ki so bili spodaj v sobi, so slišali pok, na kar je nastala tišina. Ker gospodarja ni bilo iz podstrešja, so takoj zaslutili, da ni nekaj v redu. Šli so pogledat in našli moža na tleh v krvi nezavestnega. Naboju mu je odtrgal kazalec na desni roki. — Bizilj je omedlel zaradi strahu in bolečine ter se je kmalu spet zavedel. Drugi dan so ga odpeljali

v bolnišnico, iz katere pa se je poizvršeni operaciji že povrnil v domačo oskrbo.

d. **Železniška nesreča.** V ponedeljek, dne 21. decembra se je mudil na postaji v Laškem 35-letni fotograf Stanko Vajs iz Trbovelj. Vajs se je hotel z vlakom, ki vozi okrog 8 proti Zidanemu mostu, odpeljati domov. Bil pa je zelo nepreviden, ker ga je vlak, ko je privozil na postajo udaril z odbijačem v hrbet, pri čemur je Vajsa vrglo in mu zlomilo na desni strani vseh 10 reber in lopatico. Poleg tega je dobil Vajs manjše poškodbe tudi na glavi. Prepeljan je bil z rešilnim avtomobilom v celjsko bolnišnico.

d Smrt na sveti večer. Na sveti večer so našli v neki šupi v Šiški znanega reveža Ivana Juhanta mrtvega. Juhant je star 65 let ter se je najrajši držal okoli mesarjev. Zivel je od dobrote drugih ljudi ter je mnogo pretrpel. Na božič pa se ga je usmilil Bog in ga poklical k sebi.

Črnošnjice

Žalostno so zapeli adventni zvonovi v slovo 83 let staremu kmetu Bolc, posestniku žage, ki je po kratkem trpljenju odšel po večno plačilo. Rajni je bil rojen na trdih kraških tleh blizu Postojne in tak je bil tudi njegov kremenit krčanski značaj. »Velikan po telesu in velikan po krčanski plemenitosti njegove duše«, je rekel g. župnik, ko se je poslavljaval v imenu faranov ob grobu. Velik pogreb, ki ga še dolgo ni videla naša fara, priča, kako visoko spoštovanje je užival plemeniti pokojnik med tukajšnjimi Nemci, kjer je živel 41 let. Nikdar ni zatajil svoj rod in svojo vero. Bil je 40 let naročnik »Domoljuba«. Velikemu dobrotniku revežev bodi večni Bog dober plačnik!

d. **Zagreški tramvaj je nevaren.** V soboto zvečer je zagrebški tramvaj spet do smrti povozil služkinjo Uršulo Pristolič. Na Maksimirski cesti je hotela služkinja prečkati cesto, dočim je tramvaj z vso brzino dirjal proti njej. Ne da bi se zavedla nevarnosti je služkinja stopila na tračnice prav takrat, ko je privrzel tramvaj. Voz jo je podrl, da je z vso silo tresčila ob cestni robnik in si razbila glavo. Po nekaj trenutkih je tudi izdihnila.

d. **Ko je prižigala svečice na božičnem drevescu, se je vnela obleka** deseletni deklici Drankici Kukič v Zagrebu. Pri delu se je dotaknila s obleko svečke, da se ji je v hipu vnela vsa obleka. Dekletce je z vikom in krikom priletelo na dvorišče, kjer so jo pogasili, vendar so opekline tako nevarne, da najbrže ne bo ostala pri življenju.

NOVI GROBOVI

V Litiji je umrla 84-letna Terezina Svetec, vdova po pokojnem notarju in zaslužnem slovenskem prvaku Luku Svetcu. — V Vikrc̄ah pod Šmarno goro se je poslovil od življenja ugledni zidarski mojster in cerkveni ključar Andrej Vehar, star 84 let. — V Kozjem je zadela kap 67-letnega trgovca in posestnika Antona Pleterski, člana občinske uprave, načelnika hranilnice in posojilnice in odbornika okr. hranilnice. — V Uršnih selih je odšel k Bogu po plačilo ugledni posestnik Franc Zamida. — V Ljubljani so pokopali uglednega uradnika Gustava Urbič. — V Gor. Radgoni se je preselil v večnost posestnik Franc Kovačič, oče profesorja č. g. Petra Kovačiča v Celju. — V Turnišču so položili v grob dolgoletnega naročnika »Slovenca« in drugih dobrih listov, 49-letnega gostilničarja Stefana Balažič. — V Ljubljani je umrl posestnik in trgovec Valentin Skander. — Vsem daj Gospod večni mir!

RAZNO

Mačka — čuvaj. V stanovanje neke tare ženice v Pragi je ponoči vdrl tat. Baš ko je praznil omaro s srebrnino, se je starka zbudila, zaslišala ropot in prišla pogledat, kaj je. Vlomilec je planil nanjo in jo vrgel na tla. Hotel jo je začaviti. Tedaj pa je skočila nanj mačka, ki je bila na staro zelo navezana, in ga pričela grizti ter praškati po obrazu. Zaman se je skušal rešiti živali. Na njegove krike so pritekli sosedi, ki ga pa tudi niso mogli osvoboditi živali, tako trdno se je bila zagrizla v njegov obraz. Sele na prigovarjanje starke je mačka izpustila vlomilca, ki so ga spravili v bolnišnico, kjer je za strašnimi ranami kmalu umrl.

Kakšno starost dosežejo živali? Angleža Chalmers Michelle in Stanley Flowers sta mnogo let proučevala dolgožive živalskega življenja. Po njihovih podatkih dosežejo najvišjo starost mrazokrvne živali. Zelve učakajo do 200 let. V neki družini imajo že 96 let isto želvo. Ribe žive 40 do 60 let, sloni 50, no-

W. Hauff — I. O.:

Pravljice

Ubogí Jakob ni vedel, kaj naj si o vsem tem misli. Saj je šel vendar, kakor je mislil, danes zjutraj kot navadno z materjo na trg, ji pomagal zelenjavo razložiti, je nato prišel s staro žensko v njeno hišo, popil juhuco, malo zaspal in je bil zdaj zopet tu; in vendar so govorile mati in sosedo o sedmih letih! Pa grdega pritiklavca so ga imenovali Kaj se je le neki z njim zgodilo? — Ko je videl, da noče mati nič več slišati o njem, so mu stopile solze v oči in šel je žalosten po cesti proti delavnici, kjer je oče čez dan čevlje krpal. »Hočem videti,« si je mislil, »ali me tudi on noče poznati; med vrata se postavim in bom z njim govoril.« Ko je prišel do čevljarjeve delavnice, se je postavil med vrata in gledal noter. Mojster je bil tako zaverovan v svoje delo, da ga ni niti videl; ko pa slučajno proti vratom pogleda, spusti čevlje, dreto in kneftro iz rok in ves prestrašen zavpije: »Za Boga, kaj pa je to — kaj pa je to!»

»Dober večer, mojster!« dé mali in stopi v delavnico. »Kako se vam godi?«

»Slabo, slabo, mali gospod!« odvrne oče; Jakob se nemalo začudi, zakaj tudi oče ga menda ni poznal. »Delo mi kar noče več izpod rok. Sam sem in staram se, pomočniki pa so zame predragi.«

»Ali pa nimate nobenega sinčka, ki bi vam pomagoma pomagal pri delu?« poizveduje mali dalje.

»Imel sem enega, ki mu je bilo ime Jakob; zdaj bi moral biti vitek, spreten mladeč pri dvajsetih letih, ki bi lahko čvrsto priprijel za delo. Ha, to bi bilo življenje! Ze ko je bil dvanajst let star, je bil

prav pripraven in priročen in se je v moji obrti že precej spoznal. Pa čeden in prijeten dečko je bil tudi; ta bi mi bil privabil odjemalcev, da bi kmalu ne bil več krpal, ampak samo novo delal! Toda tako je na svetu!«

»Kje pa je vaš sin?« vpraša Jakob očeta s tresočim glasom.

»Bog ve kje,« odgovori oče; »pred sedmimi leti, da, tako dolgo je od tega, kar nam je bil s trga ukraden.«

»Pred sedmimi leti!« vzklikne Jakob prestrašen.

»Da, mali gospod, pred sedmimi leti; še vem, kakor bi bilo danes, kako je moja žena privpila in pritulila domov, da se otrok ves dan ni vrnil, da je povsod povpraševala in ga iskala, pa nikjer našla. Vedno sem si mislil in dejal, da se bo tako zgodilo; Jakob je bil lep otrok, to lahko rečem, pa je bila moja žena ponosna nanj in ji je dobro delo, če so ga ljudje hvalili, in ga je često pošiljala s sočivjem in drugim takimi rečmi v imenitne hiše. To je bilo že pravi Vsakokrat so ga bogato obdarili; toda, dejal sem, pazi, mesto je veliko, mnogo hudobnih ljudi biva tukaj, pazi mi na Jakoba! In tako je bilo, kakor sem dejal. Ti pridele nokoč stara, grda babura na trg, se pogaja za sočivje in zelenjavo in kupi nazadnje toliko, da ne more sama nesti. Moja žena, usmiljena duša, ji da fanta s seboj — in od te ure ga ni več videla.«

»In tega je zdaj sedem let, pravite?«

»Sedem let bo spomladi. Dali smo razglasiti, ni od hiše do hiše in povpraševali; mnogi so poznali lepega fantka in ga imeli radi in so ga tedaj z nami vred iskali, toda zaman. Zene, ki je bila sočivje

PO DOMOVINI

Iz raznih krajev

Catež ob Savi. Vprašanje mostovine na brežiškem mostu že dolgo zanima naše ljudi. Borba za odpravo mostovine, ki se je pričela iz občine Catež, bo, kakor izgleda, v kratkem kronana s popolno zmago. Naš g. ban je sklical v to svrhu v Ljubljano anketo, h kateri je povabil zastopnike brežiške občine ter župane okoliških občin. Na imenovani anketi se je razpravljalo, kako bi se doseželi pametni sporazumi s občino Brežice, da bi prevzela most banska uprava v svojo oskrbo ter da bi se mostnina popolnoma ukinila. Brežiški most, ki je star letos 30 let, je v takem stanju, da je za promet s težjimi tovori nesposoben. Največja dopustna teža je 1000 kg. Kaj to pomeni, si lahko vsak sam predstavlja. Most je ves iz železa, ceistišče pa je nasuto 20 cm na debelo s gramozom. Ker ni bila spodnja konstrukcija nikoli pleskana, jo je rja tako razjedla, da se je pričelo ceistišče pod tovori udirati. Imeli smo zadnje mesece že dva slučaja, da se je most pod tovornim avtomobilom udrl. Bil je samo srečen slučaj, da ni zdrknil avto s tovorom vred v Savo. Da prišel brežiški most v tako slabo stanje, je krivda uprave mostu, ker so most skrajno zanemarjali. Kljub neznošno visoki mostnini, ki smo jo desetletja plačevali, saj je občina Brežice prejela samo od 1. decembra 1919 do 1. septembra 1935. na mostnini nič manj kakor 1.900.000 Din. ni občina investirala v vzdrževanje svojega dobičkanosnega mostu skoraj nič. Zato pa je most skoro propadel. Skrajni čas je, da se most temeljito popravi. Mi smo hvaležni banki upravi, posebno pa našemu gospodu banu, da je vzel zadevo resno v roke, da je razumel naše želje ter rešil vprašanje brežiškega mostu na način, ki je ugoden za široko okolico Brežic, posebno pa je ugoden za pospeševanje tuiskega prometa, kateremu je bila precejšnja spodbujka mostnina na brežiškem mostu. Večina občinskega odbora v Brežicah pa naj sedaj pokaže, če so tako dobri gospodarji, kakor so se hvalili pred 25 oktobrom. Če so spretni in iznajdljivi, naj skusajo doseči čim višjo odkupno ceno za most, če jim iz pravnega stališča sploh kakšna odškodnina pritiče. Če pa ne

dosežejo nikake odškodnine, pa naj bodo veseli, da ga banska uprava prevzame, ker bo s tem brežiška občina rešena milijonskih izdatkov za popravilo mostu.

Mojstrana. V naši vasi pod Triglavom imamo zelo agilno učiteljico gđ. Rabič. Saj je pozna vsak smučar in turist! Ta gospodična se je zavzela za revce otroke, katerih očetje nimajo zaslužka. Šla je osebno v Kranj do lastnikov tovarn, da je izprosil nekaj blaga in tudi k lastnikom Jeseniške tovarne se je potrudila in izprosil nekaj podpore, da je zamogla otroke za božič obdariti s najpotrebnejšim oblačilom in obutjem, za kar ji gre hvala, kakor tudi vsem darovalcem. Kdo se pač danes briga za reveže! Ona se je potrudila, da je naredila veselje otrokom. Ona je revežem prava mati, zato je splošno priljubljena osebnost.

Sv. Križ pri Litiji. Dne 16. decembra je imela naša občinska uprava sejo, ki je bila drugača, kakor smo jih bili vajeni v časih nasilja. Novi občinski možje so bili izvoljeni s ogromno večino volilcev. Tiste, ki so mislili ostati doma, so dvignili na volišče ostudni letaki, ki jih je gotova skupina komunistov pred volitvami trosila po občini s namenom, da bi ljudi odvrnili od volitev. Pa so se urezali, ti naši rdečkarji! Dosegli so ravno nasprotno od tega, kar so želeli. Kljub temu, da smo imeli samo eno listo, se je volitev udeležilo nad 81% volilcev, ki so s tem pokazali, da ne marajo rediti gadov na svojih prsi. — Dobili smo novega šolskega upravitelja, ki je prevzel posle dosedanjega, ki pa je še ostal pri nas. Naše ljudstvo želi, da bi vzgojitelji naše mladine, ki so plačani od ljudstva, ne vzgajali otrok proti volji staršev, ki so za vzgojo svojih otrok predvsem odgovorni. — Drugič pa še kaj.

Raka pri Krškem. — »Štefan, daj, piši v časopis! Tako me je pobaral, ko sva se srečala o božiču, fant, ki so ga praznični zvonovi priklicali v rodni kraj iz Zagreba. List prihaja že iz tiskarne lepo natisnjen. Ni kam pisati! Pred časom je bilo drugače. Kolikokrat je bil čuc... lisaat, da si nanj lahko pisal do mile volje. Pa temu je bilo takrat menda krivo vreme. Sedaj je pa »rak« boljši, pa se tudi tisk lepše prima na papir, se mu

smejem. Zakaj se šališ, pravi. Jaz pa le z veseljem čitam vesti iz domačega kraja. — Prav pred prazniki se preostavili brzojav in telefon v novo stavbo g. Gabriča, kjer je sedaj poštni urad. Ker žal, ne nimamo g. kaplana, je prihitel za božič v pomoč naš letošnji novomašnik g. Jože Zabkar. — V Krškem je menda že zasvetila elektrika. Upejmo, da jo bodo tudi k nam kmalu »pripeljale«. Saj je zanjo vzbudila veliko zanimanje letošnja Mohorjeva »Elektrika«.

Ribno pri Bledu. Kolo leta se bo kmalu zaobrnilo. Letna bilanca je zadovoljiva. Katoliške časopisje je v fupnji kljub krizi zelo razširjeno, zlasti »Domoljub«. Tudi na »Slovenca« so nekateri premožnejši naročili. V Ribnem in na Selah ob nedeljah »Slovenec« tudi prodaja s dobrim uspehom. Nekaj je tudi nabožnih listov. Mohorjani pa smo letos na petem mestu v škofiji. Po dolgih letih smo iz naše šole pregnali omejeni in zaostali liberalizem. Prosvetno delo se giblje.

Uršna sela. Umri je daleč okrog znani posestnik, dolgoletni obč. odbornik in cerkveni ključar g. Franc Zamida, znan kot Zamidov oča. Dosegal je visoko starost, skoraj 83 let. Bil je velik podpornik cerkvice na Uršnih selih in novega tupo-nišča. Sam je dal preslikati celo stanovanje duhovnikov in bil tudi sicer vedno iskren prijatelj duhovnikov. V njegovi hiši so se zbirali duhovniki od škofa, prošta do vsakokratnega toplotičkega kad škofa, prošta do sredo dopoldne. Naj v miru počiva. Bog mu bodi plačnik in njegovim preostanim naše sožalje!

Polica pri Višnji gori. V torek pred božičem smo pokopali Antona Strubija, p. d. Lekčevega očeta, bvirnega cerkvenega ključarja in občinskega odbornika. Imel je zelo lep pogreb. Na zadnji poti so ga spremlili stiri duhovniki, solaka mladina, gasilci in veliko ljudstva. Pevci so mu zapeli pred hišo in ob grobu. Ob grobu se je od njega poslovil s ganljivimi besedami njegov zet g. župnik Iv. Strubelj e Studenca. Pokojnik je bil zelo veren mož, v apostolstvu mož in fantov, s varčnostjo in pridnostjo pa si je pridobil in zapustil svojemu sinu lepo posestvo. Počivaj v miru božjem!

Velosovo. Letos je poteklo 25 let, odkar zvesto vrši službo svojega poklica ga. učiteljica Iva Čebulj roj. Valentič. Prav je, da se tudi »Domoljub« spomni njenega jubileja, saj je ona vedno naročnica listov katoliške tiskarne. Stoji vedno v vrstah tistih, ki se zvesti naročniki »Domolju-

kupila, ni nihče poznal; le neka stara ženska, ki je imela že več kot devetdeset let, je dejala, da bi to utegnila biti hudobna vila Rožmarina, ki pride vsakih petdeset let v mesto, da nakupi raznih stvari.«

Tako je pravil Jakobov oče in pri tem čvrsto zbijal čevlje in z obema rokama vlekel dreto. Malček pa se je polagoma zjasnilo, kaj se je z njim zgodilo, da namreč ni sanjal, ampak da je sedem let služil pri hudobni vili kot ververica. Od jeze in žalosti mu je plalo srce, da bi mu bilo skoraj počilo. Sedem let njegove mladosti mu je bila starka ukradla in kaj je imel od tega? Da je znal opanke iz kokosovih orehov svetlo zlikati, sobo s steklenim tlakom osnažiti? Da se je od morskih prašičkov naučil vseh kuhinjskih skrivnosti? Precej dolgo je stal na svojem mestu in premišljeval svojo usodo, pa ga slednjic vpraša oče: »Ali vam je morda kak moj izdelek všeč, mladi gospod? Morda par novih opankov ali pa,« pristavi smehljaje, »morda tok za vaš nos?«

»Kaj le bočete z mojim nosom? vpraša Jakob, »čemu naj mi bo tok zanj?«

»No,« odvrne čevljar, »vsak po svojem okusu, toda to vam pa moram reči, če bi jaz imel tak strašen nos, bi si dal napraviti zanj tok iz rožnatoga usnja. Glejte, tu imam lep košček na razpolago; seveda rabilo bi se za to najmanj en vatek. Ampak dobro bi bili zavarovani, mali gospod; tako pa vem, da se zadenete ob vsak podboj pri vratih, ob vsak voz, ki se mu hočete izogniti.«

Malček je stal nem od strahu; potipal si je nos, bil je debel in vsaj dve pedi dolg! Tako mu je torej starka tudi postavo spremenila; zato ga mati ni poznala, zato so ga zmerjali z grdim prilikavcem! »Moj-

ster,« pravi skoraj jokaje čevljarju, »ali nimate ogle-dala pri roki, da bi se mogel pogledati?«

»Mladi gospod,« odvrne oče resno, »ni vam dana postava, ki bi vas mogla delati nečimernega; pač nimate vzroka, da bi se vsak trenutek gledali v zrcalu. Kar odvadite se, to je vprav za vas smešna navada.«

»Tak dovolite mi vendar, da pogledam v zrcalo,« vzklíkne mali, »gotovo ne storim tega iz nečimernosti!«

»Dajte mi mir, nimam zrcala v hiši; moja žena ima ogledalce, a ne vem, kam ga je skrila. Če pa morate na vsak način pogledati v zrcalo, no, tam onstran ceste biva brivec Urban, ta ima zrcalo dvakrat tako veliko, kakor je vaša glava; tam se pogledajte, za zdaj pa zbogom!«

S temi besedami ga porine oče na lahko iz delavnice, zapre vrata za njim in zopet sede k delu. Malček pa gre ves pobit čez cesto k brivcu Urbanu, ki ga je še iz prejšnjih časov dobro poznal. »Dobro jutro, Urban,« mu pravi, »pradem, da vas prosim za uslugo; bodite tako dobri, pa mi dovolite, da pogledam malo v zrcalo.«

»Z veseljem, tamle je,« veli brivec smeje se in s njim vred so se smejali njegovi gosti, ki so čakali, da pridejo na vrsto. »Ceden dečko ste, vitek in zal, vratek imate kot labod, ročice kot kraljica in nosek, da ga ni lepšega pod božjim soncem. Malo nečimerni ste spriče tega, res; a le oglejte se, da se mi ne bo očitalo, da vam iz gole zavisti nisem dovolil, da bi se ogledali v zrcalu.«

Tako je dejal brivec in glušeč krohotal se je razlegal po brivnici. Malček pa je med tem stopil pred ogledalo in se pogledal. Solze so mu stopile v oči.

porogi 45. povodni konji, konji in kiti 40, medved in opice 35, tirale in mačke 30 let. V ujetništvu dosežejo divje živali višjo starost nego v prosti naravi. Ptice žive razmeroma dolgo, papige do 105 let. Slavec in kanarček pa dočakata 25 let.

Opice so krive. Neki raziskovalec iz Pačanga na Sumatri poroča o čudnem načinu, kako si neki rod domaćinov v no-tranznosti tega otoka pre-ganja kužne bolezni. Sam je bil priča, ko so prebi-valci neke okužene vasi prijeli tucaj opic, in jih sežgali na grmadi. Hol-landske oblasti se že dol-go trudijo, da bi iztrebi-le takšno mučenje živali, toda njih uspehi so do-slej še prav majhni.

Japonsko časopisje. Na Japonskem izhaja 8445 listov in časopisov, med njimi 1150 dnevnikov. Najbolj razširjena sta oba vodilna japonska dnevnika v Osaki: »Osaka Asahia« in »Osaka Majnichi«. Oba ta dnevnika izhajata dvakrat na dan in vsaka izdaja je več ko milijon izvodih. Glavno mesto Japonske Tokio ima 5 vodilnih dnevnikov, izmed katerih ima vsak več ko pol mi-

ba. Zelimo ji lepe čase; tudi ona je prestala dovolj preganjanja, četudi je dobra in poštna učiteljica. Saj je vse mlajši rod naše župnije dobil izobražbo od nje, tako da so otroci pa nji bolj ubogljivi in poslušni, ako prav brez palice. Dobra je tudi do revežev. Ako v župniji napravimo kako sbrko v dobrodelne namene, se gotovo spomnimo na njo. Saj tudi ne gremo od nje praznih rok. Zato naj ji Bog povrne, mi župljani ji pa kličemo, naj jo Bog ohrani zadovoljno še mnogo let.

Bežanje pri Cerknici. Zahvala vsem, ki so z nami žalovali ob prebriski izgubi, ki nas je zadelo a smrtjo našega ljubega sina in brata Jožefa Mivca. Posebno se zahvaljujemo g. župniku, ki so mu med boleznijo večkrat lajšali trpljenje a sv. zakramenti in ga skupno z drugimi duhovniki spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se g. zdravniku Fr. Smrduju za vse njegov trud in poštvalnost. Zahvala vsem govornikom za poslovljne besede in vsakemu zboru za petje, vsem članom Prosvetnega društva, Katoliške akcije in Marijine družbe in vsem darovalcem vencov in šopkov, g. Matičiču, ki je skrbel, da se je pogreb v lepem redu vršil, vsem prijateljem in znancem, ki ste ga spremili na njegovi poslednji poti, priročna zahvala in hvaležni Bog plačaj! — Žalujoci oče in sestre.

Vrhnika. Dne 24. dec. je došlo brzojavno poročilo iz Kruševca, da je ondi v vojaški bolnici umrl 27 letni Grabeljski France, krojač z Vrhnice. Pred mesecem dni je odšel k vojakom. Da odsluži kaderaki rok. Bil je bolj rahlega zdravja, pa se je menda prehladil in ga je napadla bolezen, ki mu je uničila mlado življenje. Dragi France, hudo nas je potrla vest, da se v tem življenju ne bomo več videli na društvenih sestankih, katerih si se veselo in točno udeleževal. Upamo pa, da za svoje poštno življenje že vživaj plačilo pri Bogu, kjer se enkrat veselo snidemo.

Blagovica. Prvo adventno nedeljo je Prosvetno društvo priredilo izseljeniško proslavo v Društvenem domu. Na programu so bile deklamacije, predavanje in petje. Proslava je bila sicer kratka, pa lepa in je ljudem, kot alitimo, zelo ugajala. — V tem mesecu smo imeli že dva mrljica, oba iz Podsmrečja. 4. decembra smo pokopali učiteljica Braganta Jožefa, 20. decembra pa čevljarja Kramarja Janeza. Obja sta dosegla visoko starost. Naj počivata v miru! — V tekočem letu smo imeli samo štiri poroke. Med temi sta bili dve nevesti članici tukajšnje dekliške Marijine družbe

in sicer Krašovec Rozalija iz Jelše in Zavbi Lojzka iz Zg. Lok. Oba sta iz uglednih kršćanskih družin. Od prve se je dekliška Marijina družba poslovlila na dan poroke pred župno cerkvijo, druga se je pa poročila a tukajšnjim organistom Stanislavom Skookom v prijazni podružnični cerkvi ev. Neže na Golčaju, kar je zato zanimivo, ker je bila to tretja poroka v tej cerkvi, ki jo pomnijo najstarejši ljudje. Vsem poročencem želimo v zakonskem stanu obilo božjega blagoslova. — Vseh naročnikov »Domoljuba« je bilo letos v prvi župniji okrog 60, kar upamo, da bo zaradi priljubljenosti tega lista ostalo tudi v bodočem letu.

Sv. Frančišek Ks. Dne 12. dec. so nenadoma zapeli zvonovi, naznanjajoč žalostno vest, da je zapustila to solno dolino zvesta Marijina družbenica in tretjerednica ter vneta prosvetna delavka Eliza Zalesnik, katero je Bog v 66. letu poklical k sebi. V Marijini družbi je bila 32 let, v tretjem redu pa 41 let. Do predzadnjih let, ko ji bolezen ni več dopustila, se je pridno udeleževala našega prosvet. življenja kot dobra gledališka igralka in je s tem pokazala, kako ničev in prazen je govor mnogih, ki se izgovarjajo: Sem za to že prestar. Naj ti bo, draga Liza, za ves trud in poštvalnost ljubi Bog obilen plačnik v nebesih, med nami pa bo živel trajno tvoj spomin. Bodi ti zemljica lahka!

Iz naših društev

Radna pri Sevnici. Čeprav se bolj poredkoma oglašamo iz naše Radne, se vendar tudi tu zela gibljemo. Da je pri nas res življenje, priča najbolje dejstvo, da se zbira v našem zavodu vsako nedeljo nad 120 otrok in odraslih fantov iz okolice. Razen tega, da opravijo svojo nedeljsko dolžnost, cvetijo tudi razne verske družbe med njimi, ki se trudijo, da bi vzgojile iz teh dečkov zavedne fante. Da na dvorišču ne manjka zabave, je umevno. Tudi večjim fantom nudimo vse. Vsak večer, posebno pa zdaj pozimi, se zbirajo v prostiranih sobah. V eni sobi se učijo nekateri na različne instrumente. V drugi sobi enaj šahirajo, drugi čitajo raznovrstne revije, tako verske, kakor tudi znanstvene vsebine. Knjižnica je lepo urejena in fantje pridno segajo po njih. Dramatski odtsek pa stalno pripravlja in uprizarja poučne igre, šalotigre in razne komedije. Godba in petje ohranjata vse v dobrem razpoloženju. Prosvetno

življenje res lepo napreduje. K temu pripomorejo tudi predavanja, katera imajo vsako eredo. Rešujejo se verska, socialna pa tudi druga važna vprašanja. Zadnjič nas je obiskal prosvetni inspektor g. prof. Dolenc iz Ljubljane. V nabitni polni dvorani je predaval o dr. Ev. Kreku. Z jedrnatimi in očitimi besedami nam je opisal veličino tega našega duševnega velikana. Za njegov trud in njegove tople besede se mu najstopleje zahvaljujemo. Zunanji fantje so preteklo nedeljo uprizorili igro »Jurij Kozjak«. Publika je z veliko napetostjo sledila poteku igre. Tudi pri igri »Ljubezen zmaga« so res pokazali, kaj premorejo. — Naši agihni študentje prirede na novega leta dan ob pol 4 lepo božično spavalno »Jaslice«. Ker je igra res lepa in tudi ostali spored zelo pester — peše se bodo namreč med odmor razen slovenskih narodnih tudi češke in slovaške pesmi — neaj vsakdo izkoristi to ugodno priliko.

Blatna Brezovica. Opozarjamo na predstave Gregorinove božične igre »Kralj a neba«, katere se vršijo še v nedeljo, 3. jan., in za šolsko mladino na praznik, 6. jan., vselaj ob 8 pop. Vstopnina za šolsko mladino 2 Din.

Lesena peč, norčava burka v treh dejanjih, spisal Janez Jalen. Take burke nam je že davno manjkalo. Pisatelj se namreč preprosto, pa duhovito ponorčuje iz denauncijanta, ovašana, smrduha. Igra je uprizorljiva na vsakem odru, in jo bodo tudi vsi odri gotovo prej ali slej igrali. Pomilitel! Naroča se pri pisatelju Janezu Jalen, Ljubljana-Vič, ki jo je sam založil. Na razpolago pa je tudi pri Prosvetni zvezi v Ljubljani. Izvod stane 16 dinarjev. Društvo, ki kupi najmanj pet izvodov, je tri leta tantijeme prosto. Igro toplo priporočamo!

Preiganje. Naš Rdeči križ uprizori na praznik Treh kraljev igro »Razvalina življenja«, Finigarjevo dramo v 5. dej. Igrajo po deseti maši v Ljudskem domu. Pridite!

Ribnica. Kakor vsako leto, tako se bomo tudi letos rešetarji cele ribniške doline zbrali na sestanji dan 2. januarja v Ribnici ob 10 v dvoraji, kjer bo občni zbor naše zadruge. Na sporedu so važna poročila predsednika, zato pridite vail — Odbor.

Vodica. Po izredno lepo uspeši akademiji na praznik Brezmadežne, 8. decembra, pri kateri je sodelovala vsa fara, bodisi na odru, bodisi v dvorani, in ki je bila v teni zvezi a cerkvenimi slovesnostmi tega dneva, bodo naši prosvetarji na

lijona naklade. Nekateri dnevniki v Tokiu, Jokohami in Kobi imajo tudi posebne angleške izdaje. Japonci rotacijske stroje, na katerih se njihovo časopisje tiska, sami izdelujejo. Ti stroji natisnejo v eni uri 120.000 časopisov.

Prvi kino v Abesiniji. V mestu Adua, katero so Italijani zasedli, so nedavno predvajali predstavo v kinemotografu. Došla je velika množica ljudi. Filmi so se neznanjsko smejali, dasi vodstvo ne ve, zakaj. Velikaši in mogotci so se silno prestrašili, ko so se prve osebe prikazale na platnu; mislili so, da so prikazni mrtvih oseb. Dolgo so jih morali miriti. Abesinci v italijanski vojni službi pa so bili navdušeni, ko je film predvajal povodne, kopne in letalske vojaške vaje. H koncu se je na platnu pojavil Mussolini v prizoru, ko na trgu v Benetkah nagovori v bojeviti besedah svoje črne srajce.

Začetkom 18. stoletja so lovci v Angliji prirerjali pojedine, pri katerih niso rabili nikakih pritečev za brisanje rok, ampak so brisali maetne roke ob hrbte kosmatih psov, ki so sedeli pod mizami.

»Seveda, seveda, tako nisi mogla zopet spoznati svojega Jakoba, ljuba mati,« je dejal sam pri sebi, »takšen ni bil v dnevih veselja, ko si se tako rada z njim postavljala pred ljudmi!« Njegove oči so bile majhne kot pri svinjah, nos je bil strašanski in mu je visel tja čez usta in brado, vrat mu je skoraj popolnoma izginit, zakaj glava mu je ticala globoko med pleči in le z največjimi bolečinami jo je mogel premikati na desno in levo; njegovo telo je bilo še tako veliko kot pred sedmimi leti, ko je bil dvanajst let star, toda dočim so drugi med dvanajstim in dvajsetim letom rasli v višino, je on rasel v širino, hrbet in prsi sta se mu daleč navzven izkrivila in sta bila podobna mali, toda zelo nabasani vreči. To čokato telo pa je počivalo na majhnih, slabotnih nožicah, ki te teže skoraj nositi niso mogle, tem daljše pa so bile roke, ki so mu visele ob telesu; bile so velike kakor pa so bili dolgi in pajku podobni, in če jih je stegnil, je lahko z njimi segel do tal, ne da bi se mu bilo treba skloniti. Tak je bil mali Jakob, postal je bil brezličen prtilikavec.

Zdaj se je spomnil tudi tistega jutra, ko je bila stopila ona stara ženska h košaram njegove matere. Vse, kar je bil takrat na njej grajal, dolgi nos, grde prste, vse to mu je pritaknila, le dolgega tresočega se vratu mu ni dala.

»No, ali ste se sedaj dovolj ogledali, moj princ?« je dejal brivec in stopil k njemu in ga smeje se gledal. »Zares,« niti najdrznejše sanje ne bi mogle človeku pričarati pred oči tako smešno postavo. Toda hodeč vam nekaj predlagati, mali mož. Moja brivnica je sicer prvo dobro obiskana, a v zadnjem času ne več tako, kakor bi si želeli. Moj sosed, brivec Pena, je namreč nekje staknil velikana, ki mu vabi ljudi v hišo.

No, velikani postati ni posebna umetnost, ampak takle možiček, kakor ste vi, to je pa že nekaj drugega. Stopite pri meni v službo, mali mož, vse boste imeli, stanovanje, jed in pijačo in obleko; zato pa boste zjutraj stali na mojih vratih in vabili ljudi v brivnico. Pripravljali boste milnico in podajali gostom brisačo in bodite uverjeni, da se bo nama obema dobro godilo; jaz bom imel več dela kot sosed z velikonom in vsak vam bo dal rad še napitnino.«

Jakob je bil v svojem srcu srdit spričo tega predloga, da bi služil brivcu za vabo. Toda kaj mu je preostajalo drugega kot mirno prenesti to žalitev? Zato je dejal brivcu pohlevno, da nima časa za tako službo in je šel dalje.

Dasu mu je hudobna starka postavila izpridila, njegovemu duhu vendar ni mogla škodovati, to je dobro čutil; kaj njegove misli in čustva niso bila več tista kakor pred sedmimi leti, zavedal se je, da je v tem času postal bolj moder in razumen; ni žaloval za izgubljeno lepoto, ne zaradi svoje grde postave, ampak le zaradi tega, da ga je oče kakor psa spodil izpred vrat. Zato je sklenil, da bo še enkrat poskusil pri materi.

SLOVENEK

JE VODILNI SLOVENSKE KATOLIŠKE DNEVNIK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIE. STANE NA MESEK 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POSLEJO NEKAJ STEVILK BREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: »SLOVENEK«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

novega leta dan uprizorili po daljšem času spet narodno igr. Finžgarjevo 4dejanke »Naša kri«. Vsi igralci nastopajo v narodnih nošah ter bo ta igra skoraj izreden dogodek na našem odru, ki so ga proglasili že skoraj za »misterijskega«. zaradi pogostih duhovnih in sodobnih predstav. Na novega leta dan ob treh popoldne gremo torej vsi v Vodiški dom!

Vrhpolje pri Moravčah. Kat. prosvetno društvo priredi na Novoga leta dan v tukajšnjem prosvetnem domu ob 3 popoldne igr. »Zagorski zvonovi« v 6 slikah. Vljudno vabljeni!

Artiče pri Brežicah. Za božične praznike je bila otvorjena knjižnica Prosv. društva, katere posluje vsako nedeljo od 9—11. Poslušite se dobrih knjig, katere vas bodo razveseljemale dolge zimске večere. Tu nai velja progovor: »Kdor mnogo bere, veliko zna!« — V nedeljo, dne 3. jan. ob 3 pop. ponovi Marijin vrtec v narodni šoli igr. »Petrickove poslednje sanje«, igr. v 4. dej. Pridite v tim večjem številu!

Sv. Frančišek Ks. Kat. prosv. društvo otvori letošnjo sezono z novo dramo v 3. dej. »Kadar se utrga oblak«. Prireditev bo na novega leta dan ob pol 3 pop. Nastopi tudi pomnožen pevski zbor in nanovo ustanovljen tamburaški zbor. Vsi prijatelji katoliške prosvete iskreno vabljeni!

Režijske dni in maskerski tečaj se bo začel v ponedeljek, dne 4. januarja ob 10 v Vajenskem domu, Kersnikova ulica. Program je sledeč: ob 10 dop. prof. Jakob Šolar: Slovenski jezik z oziranjem na odrsko izgovorjavo; popoldne prof. Niko Kure: Praktično in teoretično o režiji; zvečer Podkrajšek: Praktično o maskiranju. V torek dop.: Davorin Petančič: Igra o izgubljenem sinu (režija); popoldne Anton Röger: Zborna deklamacija (praktične vaje); zvečer Podkrajšek: Sminkanje. V sredo dop. Janko Moder: Finžgar: Nova zapoved (režija). Vse udeležence tečaja prosimo, da prineso seboj naslednje knjige: Igra o izgubljenem sinu. Nova zapoved in zadnjo (trešo) številko Ljudskega odra. Poleg tega tudi kompletno garnituro šminik Lit K, vazelin, krep, mastiks. Obenem opozarjamo vse udeležence, naj se čimprej prijavijo Prosvetni zvezi, ker nam v nasprotnem slučaju ne bo mogoče oskrbeti prenočišč. Rok za prijave je do 1. januarja.

Ljudske igr.: »Črna žena«, »Za grunt« in »Carski sel« naročajte na naslov Redenšek Ivan, Domžale. Priporočamo!

ALI SI ŽE POSTAL ČLAN KMEČKE ZVEZE?

Boji v Španiji tudi za božične praznike niso prenehali, če izvzamemo severno bojišče, kjer je vladalo dogovorjeno premirje med nacionalisti in baskiškimi vojaškimi oddelki. Rdeče vladne čete so izbrale na bojišču zapadno od Madrida ravno sveti večer za napad na nacionalne oddelke generala Franca, ki pa so se, kakor kaže umaknili brez boja in so rdeči napredovali za nekaj kilometrov in se začeli utrjevati na zavzetem ozemlju.

Pretekli teden je vozila nemška trgovska ladja »Palos« menda orožje in strelivo za generala Franca. Bojna ladja španske vlade je prisilila nemško trgovsko ladjo k predaji, in

sicer izven španskega območja. Nemci so se zaradi tega hudo raziezili in so menda že poslali svoje bojne brodovje v pristanišče Bilbao, kjer se omenjena nemška ladja sedaj nahaja. Nemci hočejo svojo trgovsko ladjo osvoboditi, če ne z lepa pa z grda. Če pride med španskimi rdečkarji in Nemci do uradnega oboroženega spopada, utegnejo biti posledice velike, nedogledne.

Ko to pišemo, poroča časopisje o novem velikem napadu Francovih čet na Madrid. Začela se je velika krvava bitka. Končni uspeh pa seveda še ni znan.

AVSTRIJA

s To in ono. Na Dunaj je prispel novi apostolski nuncij nadškof Ciccognano. — Kanceler je minuli teden obiskal Predarlsko. Med drugim je napovedal preosnovno davčnega zakona. — Zvezni komisar za osebne zadeve dr. Fleisch je imel govor, v katerem je ostro nastopil proti javnim uradnikom, ki proti službeni zaprisegi nočejo dokazati zvestobe do države. »Naj so ti uradniki vsaj tako pošteni, da svojo nezvestobo priznajo ter se dosledno umaknejo drugim,« je komisar poudaril. — O priliki splošne debate o proračunu v nižjeavstrijskem dež. zboru je nek govornik opozoril na porazno dejstvo, da se v gotovih krajih ljudske šole praznijo in sta se morali zaradi pomanjkanja otrok zapreti že dve šoli. — V zadnjem času je opaziti, da postopajo

varnostne oblasti strožje proti narodnim socialistom in komunistom. — 700 let je že star Klošter v Grebinju. — Novo sv. mašo je daroval v Rožeku františkan o. Bertrand Katnik. — Gospodarsko poslopje je zgorelo Rudolfa Knessu, lastniku hotela Auenhof v Logu

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne računa. BRALJA: No 1064-64 Bruxelles. FRANCIA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1454-64 Rotterdam. LUKSEMBURG: No 1067 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznica

L. Ganghofer:

Martinj klošter

Roman iz začitka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

Pospešila sta korake in stopila kimalu izmed drevja na plano. Ob Ahl, ki je široka in mirno šumela v svoji kameniti strugi skozi dolino, je ležala cvetnata livadica. Štirje tovrni konji so se pasli na trati, na hrbitih znojno lisasti od težkega bremena, ki so jim ga bili sneli z njih; v grmovi sencu so ležali nakopičeni zavoji in povezi. Kraj gozda sta pod staro, z mahom oveseno smreko gorela dva vesela ognja, nad enim je na skrižema postavljenima drogoma visel bakren kotel, v katerem je vrela voda; mlad menih je prinašal k ognju suhljad in drva. Močna, zagovedena postava, roke ko trami, pesti ko kladivo; svetlejšje ko predivo so blesteli njegovi ostrizeni lasje, in srebrno plava brada je visela debelo in koscasto navzdol, kakor bi bili bratu Švajkerju privezali celo kodeljo pred obraz; potom še ožgano, dobrodušno obličje mladeniča in pod belimi obrvmi dvoje vodeno modrih oči, ki so gledale tako nedolžno kot oči otroka.

Nad drugim ognjem se je na lesenem ražnju cvrl močen kos reber, in brat Vampo, ki je čepel poleg ognja, po obrazu in rokah zaripel od vročine, je previdno vrtil ta režnj lastnega izdelka in z lesno žlico obilno polival mast po kadeži se pečenki. Čepečemu je bela kuta zakrivala noge, sključena kolena so izginjala pod trebuškom, in tako je bil v svoji telesni zaobaljenosti videti skoro kakor velika krogla, na katero so bili nasadili majhno, košeno glavico. Zakaj od obrvi, tja čez vsa glavo, do nagubanega tilnika se ni dala zaslediti

nobena dlačica kakega lasu in golobrad je bil tudi rdeči obraz s širokimi, vedno smejočimi se ustmi, z gibkimi vi-sečimi lici in malimi, globoko vgreznjenimi očesci, ki sta gledali tako živo in svetlo ko dvoje ptičjih oči. In kako urno so se sukale roke! Sleherni prijem in sleherni gib sta bila, kakor bi lovih muhe.

Okoli njega so stali štirje hlapci, vodniki tovrnih živali; in v gozdni sencu sta ležala dva oborožena vojščaka, ki sta bila svoja dolgogriva konja privezala k deblu. Ko je eden izmed hlapcev videl prihajati iz gozda oglarja z Ebervajnom, je sunil brata Vampota s kolonom v hrbet.

»Poglej, ti, tvoj gospod je tu!«

Brat je pogledal kvišku. Zganil se je, kakor bi hotel skočiti od ognja. Toda roka mu je držala kljuko pri ražnju, kakor bi nanjo prirasla. Urno, motreče je ošinil z očmi hlapce; potem je zaklical proti drugemu ognju: »Pridi sem, brat, in vrtil raženj! Tile tu ne umejo drugega ko žreti... le poglej, kako ovohavajo paro, glad jim gleda že iz oči, in v gobcih se jim nabira slina.«

Hlapci so se smejali in brat Švajker se je primajal sem, težko in počasi, kakor drevo, ki so mu zrasle noge. »Tu sem, kaj bo?«

»Semle stopi in počeni k ognju! Z levico vrtil raženj...« Vampo je sukal, dokler ni Švajker prijel za kljuko. »Tako, prav tako! In tu imaš žlico, in tu stoji lonček z mastjo. Le lepo počasi polivaj! In pri sukanju in polivanju moraš paziti, da ne kaplja preveč masti v ogenj, drugače šviga plamen kvišku in mi osmodi pečenko. Si razumel?«

»Kaj ne bile«

Vampo je še malo postal in ostro gledal Švajkerju na roke, če dela prav. Potem je zadovoljno pokimal, si

RAZNO

Otroci so zgradili železnico. V kavkaškem metu Tiflisu obratuje železnica, katero so zgradili otroci. V prostih šolskih urah je delalo 500 otrok dolge mesece, da so zgradili železnico, katere tir ima širino 75 cm in je dolg pol kilometra. Železnica ima malo lokomotivo, ki povsem enači veliki, in tri vozove. Pred tremi meseci se je vršila ob velikanskem navdušenju otrok in tifliskega prebivalstva svečana otvoritev. Doslje je železnica že odpravila 65.000 oseb. Sedaj jo nameravajo šolarji podaljšati za cel kilometer in zgraditi k dvema kolodvoroma še tretjega. Državna železniška uprava jim je stavila ves materijal na razpolago. Sovjetski listi poročajo, da je deputacija tifliskih šolarjev nedavno posetila prometnega komisarja v Moskvi, ki se je za njihovo zgradbo vrlo zanimal. Mala železnica ima pri vsem ženočnosti, da se na njej med vožnjo še ni zgodila nobena nesreča.

V Zedinjenih državah ameriških je rojenih vsako minuto 3 otrok.

vesi. — V Malnicah pri Ledenicah je izdihnila Hanžekova mati. — V Starem gradu so spremljali na zadnji poti Antonijo Janša, pod. Mešnico. — V Radičah so umrli: Andrej Kleewalder, Franc Natek, Miha Sibic, Anton Kordas in Florijan Maček. — V Podgradu so pokopali Valentina, pod. Hrebelnika. — V Rukah pri Zg. Trušnjah sta zapustila solzno dolino Klobasov oče Peter in Kovateva mati.

RUMUNIJA

Dekle je zarubil. Romunski eksekutarji ne poznajo pardona. Nedavno je prišel eden sodnih vrščicev v Arad rubit h kmetu Bogdanyju, ki ni plačeval davkov. Kmeta je našel v največji bedi s kopico otrok, med katerimi je bila 17 letna hčerka prava lepota. Dolgo se je eksekutar oziral naokrog, a ni našel kaj za rubež. Kar se nečesa domisli, pokliče dva orožnika in odvedejo objokano lepoticico na trg. Medtem ko je eksekutar pripravil javno dražbo, je spravil razjarjeni oče vso vas na noge. Srečajo se je pripeljal v kraj davčni nadzornik, kateremu so pojasnili razburjenje ljudstva. Eksekutorja je takoj odslovil, razjarjenega kmetje pa so ga povrh še pošteno naklestili.

DROBNE NOVICE

Zaani boljševiški prvak Trecki je zapustil Norveško in odpotoval z ženo vred v Mehiko.

200 rudarjev je bilo zasutih pri eksploziji treskavih plinov v nekem indijskem rudniku.

Šedem milijard dinarjev znesla škoda zaradi izbruha ognjenika Santa Rita v ameriški republik San Salvador.

75 rudarjev se je smrtno posezrežilo ob labruhu petrolejskega vreca v nekem mehikanskem rudniku.

V Point Barrow, ki je najbolj severna naselbina Alaske niso imeli tekom zadnjih 40 let nikdar hujšega mraza kot 54 stopinj pod ničlo; v državi Montana pa kaže živo srebro v hudi zimi do 68 stopinj mraza.

Največ milijonarjev je na Danskem. Danska ima 3 in pol milijona prebivalcev, od teh je nič manj ko 500 milijonarjev. Seva imajo od teh samo trije nad 10 milijonov danskih krom. Pa danska država prvači še v drugih pogledih. Tamošnje prebivalstvo razmeroma največ čita na svetu, po odstotkih je na Danskem tudi največ radio-slušalcev. Ta izredni pojav napredne male države spravlja množico v zvezo s širsko razpredeno prosvetno organizacijo. Skorodna vsaka župnija ima tako zvano visoko šolo, kjer se ljudstvo izobrazuje umsko in srčno in se tako dobro usposablja za življenjsko borbo.

Jajce od samice noja lahko tehtja več nego 3 in pol funta in zamore postati veliko kakor 25 koloških jajec.

Prve novice je dal baje kovati kralj Fajdom iz Argosa, leta 700 pred Kristusom.

obrisal masne prete ob kolk, podrgnil z rokavom od zatinilka čez omojeno plešo in stekel čez irato proti Ebervajnu, urno in skakljajoče kakor šoga pri igri. Brat Vampo je znal teči s svojimi kratkimi nogami, vkljub trebuščku.

»Salve dominice! je pozdravil z žarečim obrazom.

»Bog s teboj, brat! je odvrnil-Ebervajna smehljaje. »Vidim, da si že pridno pri delu.«

»Seveda, seveda, saj krulijo še vsi želodci, najglasnejše moj. Toda povejte, gospod, ali ste bili zgoraj? — Kakšna je naša deželica? Res taka, kakor nam je pisal oče Meginhart iz Saleburga: »vasta solitudo, quae saltus ferarum et cubile draconum est?«

»O kakšni vasta solitudo nič ne vem. Naša dežela je svetoča po lepoti in blagoslovljena po roki božji. — »Todač je dodal Ebervajnu v šal, »zaradi zmaja pa že utegne biti res. Enega sem srečal!«

Vampotu se oči osteklenelo, in urno se je pokrival po prestrašenem obrazu. »Misericordia Domini! Pa vas menda vendar ni opihal s svojo strupeno sapo? Toda ne, saj bi sicer ne stali tu pred mano živi in zdravi! Sklenil je roke nad glavo. »Mirum spectaculumque Povejte, povejte, kakšen neki je bil? Napol kakor hudič in napol kakor riba in ptič? Kajne?«

»Ne, brat, za spoznanje drugaten. Spodaj kakor konj in zgoraj kakor ženakal Imel je dve glavi, šest nog, dvoje rok, štiri kopita in deset prstov, črno grivo in rdeče kodre, dvoje prhajočih nozdrvi v enem obrazu in nos v drugem...« Ebervajnu se je moral smejati.

* Puščava, kjer se dreve divje zveri in prebivajo smajl — besede iz knjige libellus vetustissimus, najstarejšo listine berthegadenskega samostana, ki poroča, s kakšnimi nevarnostmi so se morali boriti ustanovitelji Martinj klostra.

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Mladinska kmečka zveza

Nobeno gibanje ne more postati resničen pokret, če ne zajame mladine. V mladini je idealizem in želja po udejstvovanju se prav posebno izrazita, v mladih srcih kipi življenjska sila, ki hoče zunanje dejavnosti. Organizaciji, ki ume prav ujeti vihar mladih src v svoja jadra, je zagotovljena bodočnost in moč.

Kdor ima prilično pogledati od blizu v znamenite, velike pokrete evropskih narodov in išče njih gonilne sile, bo povsod odkril iste vrtele: mlade ljudi. Nacionalni socializem v Nemčiji, ki je kakor velikanska poveljeni preplaval vso nemško državo, in sili že v druge dežele, črpa svojo moč iz mladine. Nacionalnosoocialistična Nemčija je v rokah mladih ljudi. Ne pravim, da je prav, kar se godi pod Hitlerjem v Nemčiji, ali soo trdina: človek mora spoštljivo občudovati ogromni zalet tega pokreta in si na drugi strani naravnost vzorno organizacijsko tehniko, ki seže v vsa področja in povsod z uspehom. Ako hodiš v Nemčiji po uradih, kjer se oblikuje bodočnost nemškega kmeta, naletiš povsod na izobražene mlade ljudi, celo na najvišjih mestih. Ti so prepojeni s hitlerjevskimi nauki, nemurni, vztrajni, idealni delavci za svojo idejo in iščejo vedno novih potov, kako bi svoj načrt čim prej in čim popolnejše udeležili. Njim se pridružujejo po večini mladi strankini ljudje, organizatorji in vneti delavci po deželi. Navodilo od zgoraj, o katerem so prepričani, da je dobro premišljeno in za pokret koristno, jim je svet ukaz. Nič ne kritizirajo na levo in desno, tega hitlerjev pokret sploh ne pozna. Dobro ve, da je v tem že kal neuspeha.

Podoben zamah najdemo v belgijski kmečki zvezi (Boerenbond). Organizacija flamskih kmetov je tako močna in silna, da nujaj nje kmečkemu človeku sploh ni obstanka, ker dan na dan na lastni koži čuti, da nikamor ne more, dokler ni njen član. Tudi to združeno odlično gradi na mladino, saj ima pri farnih kmečkih zvezah povsod tudi mladinske kmečke zveze, za laste posebej, za dekleta posebej, pri centrali v Leuvenu pa poseben, samostojen mladinski odsek. Belgijska kmečka zveza je že sreča organizacija, zato pri njej na zunanji ni vi-

deti onega zaleta, kakor na primer pri nacionalnem socializmu v Nemčiji. Kdor pa dobi vpogled v drobno, skrito delo po posameznih družtvih, kdor pregleduje delovne načrte in prebira poročila o že izvršenem delu, mora sneti klobuk z glave.

Mislimo, da nam ni treba iskati vzora za organizacijo in delo kmečke zveze drugje, kakor pri belgijski kmečki zvezi. Saj ta organizacija slovi po vsem kulturnem svetu kot vzorna in posemnanja vredna. Zvesta narodnemu čustvovanju katoliških flamskih kmetov sloni na trdnih katoliških temeljih, ki jih tamkaj s povdarkom držijo na edino dovolj močno podlago, ki je na njej zgrajba organizacija varna. Po pravilih in posovnem zatrevanju se pa belgijska Kmečka zveza varuje vmešavanja v dnevne strankarske politike; ona hoče biti stanovske zastopstvo flamskega kmečkega stanu.

Na teh treh osnovah smo tudi mi zgradili svojo Kmečko zvezo. Ohraniti hočemo kmetijski versko zavest našega kmeta in na njej graditi stanovsko organizacijo, ki ne bo posegala v strankarski politični boj. Povdarek glede politike leži v besedi strankarsko, kajti vse javno delo za kmečke koristi je politika, a ni strankarska politika.

Da bo naša Kmečka zveza res zajela v svoje vrste v bližnji bodočnosti ogromno večino kmečkega ljudstva obeh spolov in vseh starosti, je treba iti k belgijskim Flamicem po vzor notranjega ustroja in ga prilagoditi našim razmeram. Ne rečem, da slepo posnemajmo, kajti vsak narod ima značilne posebnosti, in kar enemu pristoja, je za drugega morda zanj. Vendar nam ni treba delati dragih pužkusov, katere so že po svetu zavrgli kot nerabne in nam ni treba v šolo, ki so jo po drugod že drago plačali. Treba je preizkušene šole, treba je vzgojiti mladino. Iz tega sledi, da bo naša prva in največja skrb posvečena vzgoji mladih ljudi, ki imajo po naravi dar, da vplivajo na soljudi in dar vztrajnosti ter poirtvovalnosti pri delu za splošno Dobra verske vzgoje je podlaga vsemu. Seveda vsak po naravi obdarjen fant z lastnostmi, katere smo zgoraj omenili, še ni sposoben, da svoje sposobnosti uveljavlja. Treba je na pravi način delo zastaviti. Treba je biti v najvažnejših vprašanih svetovnega nazora, v stanovskih kmečkih vprašanih in organizacijskem delu trdno podkovan.

Tedaj se je menda posvetilo tudi Vampotu v glavi. »Ah, vi...« se je godrujavo nasobil. »A zdaj stopite, gospod, izbral sem že za vas prostor, na najlepšem mahu in v najbolj gosti šenci.«

Agel se je spustil na tla, kjer je stal Ebervajnu je krenil za bratom in se z išočimi očmi oziral naokoli. »Kje je Valdran?«

»Sel je v šuno, kjer je tiho in temno. Pri ognju mu je bilo preveselo.«

»In gospod Friderik Havnsperk?«

»Očjezdil je nazaj po poti do drugega potoka, mimo katerega smo šli. Ko smo dospeli sem in vas še ni bilo, je menil, da je oglar krivo razumel napotek in da ste se vrnili po isti poti, po kateri ste odšli.«

»Obvestiti ga moramo.«

»Da, da, gospod, to oskrbim že jaz. Kar sedite!«

Brat Vampo je bil izbral za Ebervajna res prelep prostor: pod smreko, v bujnem mahu in tik ob Ahi, ki je s svojimi kristalnimi valovi rahlo šumeč oblivala sivo kamenje. »Tu je dobro biti« se je nasmehnil Ebervajnu in se globoko dihaje preleknil.

Brat Vampo je žurno odskakljal, in takoj nato se je zavihtel eden vojščakov na konja in oddirjal po trepetavo ožarjenem gozdu. Ko se je brat vrnil k ognju, je sedel Svajker široko na tleh in je počasi žvrkljal raženj med rokami, v tem ko je hlapec oblival meso.

»Kaj pa je? Kaj hudimana počenjaš?«

Rdečega obraza in v zadregi je pogledal Svajker navzgor proti Vampotu. »Ne vem... menda sem nekoliko pretrdo poprijel, pa se mi je kljuka zlomila v rokah.«

»Seveda, kamor seže takšna šapa, mora biti vse drobno.«

P I S A N O P O L J E

Bodite kakor otroci!

V svetovni vojni leta 1915 sem bil na ita-
ljanski fronti na Golobar planini nad Bovcem.
Bilo je na sveti večer. Sovražnosti so radi pri-
zadevanja mednarodnega Rdečega križa na bo-
žično noč prenehale. Prva četa je bila v pod-
zemski baraki v rezervi. Četovodja Vrabl je re-
kel: »Fantje! Sveti večer je nočoj, molimo rož-
ni venec, da se tako najlepše združimo z božjim
Detetom in svojimi domačini.« Molili smo ob
svečni razsvetljavi vsi, razen dveh. Molili smo
lakreno in vdano in potem še peli litanije. Za,
kaj danes to povem? Zato, ker še nikdar ni-
sem tako v resnici občutil svetega božičnega
miru kot tedaj. Se nikdar nam ni bil Jezušček
tako blizu, reven, ubog med ubogimi. Brez
vsakega materijalizma smo bili vdani v voljo
božjo in smo našli mir, ki ga svet dati ne more,
mir, ki so ga angelci oznanili na prvo sveto
noč. Zakaj danes ne občutimo tega miru? Vse
je zakopano v ta svet, v materijo. Revni in
preveč v skrbi za obstanek, bogati v skrbeh
za svoj denar.

Včasih smo se otroci veselili vsake drobne
lučke, vsakega papirja, vsake podobice, skrom-
ni smo bili, ponižni in zato nam je bil Jezušček
tako blizu. Danes se spominjamo kot v pravljici-

cah tistih časov, doživljamo jih pa ne. Zakaj?
Materijalizem je kriv, ker nas je popolnoma
zasušnil. Duha ni več ali pa premalo v člove-
ških družbi, ljubezni ni, zatajevanja ni, pre-
magovanja ni! Zato tudi božičnega miru med
nami ni! Tudi otroci so skoro pozabili na bi-
stvo svete noči, ker kmalu ne bodo vedeli, kaj
so jaslice. Razna darila, lepe obleke, božično
drevo nam je vzelo čut za božje Dete.

Božični prazniki so mnogim prilika za po-
pivanje, za pretepe, drugim za šport, ko hite
na hrbe in so celo na sveti dan brez maše.
Razume se, da potem božičnega miru ni in ga
ne bo dotle, dokler ne postanemo otroci kot
smo bili. — Zerovnik.

Z občinske deske

Pravica žene do invalidske podpore po mošu,
ki umrje v mirnem času.

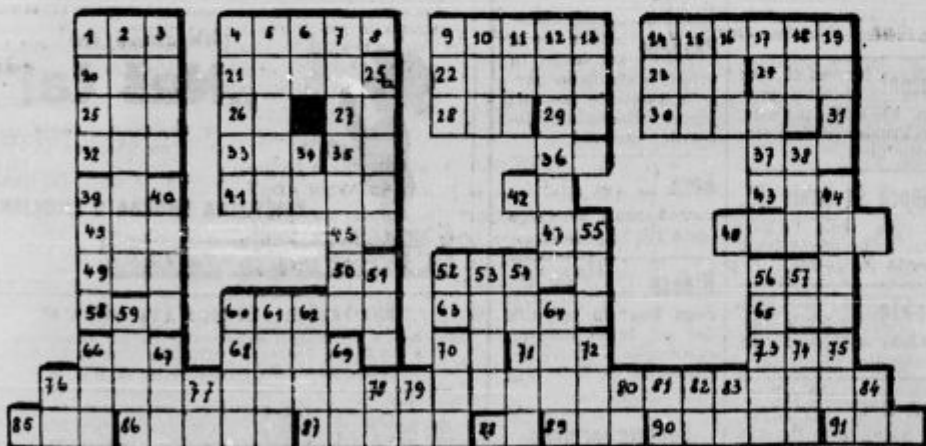
Niso redki primeri, da vdove po možeh in-
validih prepozno predlagajo invalidskemu sodišču
naznanila za državno zaščito in pomoč (invalidsko
podpore). Če umrje invalid v mirnem času, mora
žena po § 58. invalidskega zakona najdalje v treh
mesečih od dneva moževe smrti predložiti nazna-
nila za prejetje invalidske podpore. Pred od-
ločitvijo zbere pristojno invalidsko sodišče po
uradni dolžnosti vse potrebne dokumente, kolikor
jih ni zbrala prizadeta oseba. Najbolje je, da vdo-

va že sama naznanilo opremi z vsem, da je njena
prošnja prej rešena. Gre predvsem za potrdilo
vojaškega oblastva o umrlem možu, za izpisek iz
mrliške knjige, za izpisek iz poročne knjige in
drug ustrezen dokaz o tem, da je bila vdova
umrlemu zakonita žena in da do njegove smrti
ni bila ločena od njega, za izpisek rojstne matice
za otroke ali za drug ustrezen dokaz o tem, da
imajo otroci pravico do državne zaščite in pomoči
po invalidskem zakonu, za potrdilo občinskega
oblastva, da so vsi otroci, za katere so zahteva
pomoč, živi in da so izročeni vdovnemu varstvu
in skrbstvu, če je bila od moža zakonito ločena
za odločbo, s katero je bil pokojni mož priznan
za vojnega invalida, za uravnotežen izpričevalo in
končno za potrdilo o moževem imovinskem stanju
ob njegovi smrti kakor tudi za potrdilo o svojem
imovinskem stanju in o imovinskem stanju svojih
otrok. To so v glavnem vsi dokumenti, ki jih mora
vdova priložiti obnem s svojim naznanilom in-
validskemu sodišču, da ji to prisodi nato invalidsko
podpore. Poudarjamo pa še enkrat, da mora to
naznanilo biti predloženo invalid. sodišču najkne-
sneje v treh mesečih po moževi smrti. Naznanila,
ki se ne predložijo v odrejenem roku, se smatrajo,
da so bila vložena prekasno, vdova pa izgubi pra-
vico do invalidske podpore po zakonu. Prav zaradi
prepozno vloženi naznanil je bilo zavrženih že
mnoho naznanil oziroma prošelj za podporo. Vse
stokanje in molečovanje ne pomaga!

RADIO

Vsak dan: 12: Plošče, 12.45: Vreme, poročila,
13: Čas, spored, obvestila, 13.15: Plošče, 14: Vre-
me, borza, 19 in 22: Čas, vreme, spored, obve-
stila. — Četrtek, 31. decembra. 18: plošče, 18.40:
Slovenščina za Slovence, 19.30: Nac. ura, 19.50:
Plošče, 20: Popoprana inventura, 22.15: Citraške
točke, 22.30: Vesel pohod v novo leto 1937. —
Petek, 1. januarja. 9: Čas, poročila, spored. 9.15:
Vesel novoletni pozdrav, 9.45: Verski govor, 10:
Prenos iz cerkve sv. Nikolaja v Ljubljani, 11: Plo-
šče, 11.30: Trije godci, 12: Domači zvoki, 16: Kate-
re ženske lastnosti govore za njeno gospodarsko
delo, 16.20: Novoletni pozdravi, 17: Kmet. ura,
17.20: Popoldanski koncert, 19.30: Nac. ura, 1937:
letni politični pregled, 20: Koncert vojaške godbe,
22.15: Koncert Radijskega orkestra. — Sobota, 2.
januarja: 18: Za delopust, 18.40: Pogovori s po-
slušalci, 19.30: Nac. ura, 19.50: Pregled sporeda,
20: Zunanji politični pregled, 20.20: Pratika za ja-
nuar, 22.15: Koncert na kromatični harmoniki —
Nedelja, 3. januarja: 8: Plošče, 8.30: Telovadba,
9: Čas, poročila, spored, 9.15: Prenos cerkvene
glasbe, 9.45: Verski govor, 10: Koncert Radijskega
orkestra, 11.30: Otroška ura, 12: Plošče, 13.15:
Slovenski vokalni kvintet, 16: Ženska ura, 16.20:
Ura lahke glasbe, 17: Kmet. ura, 17.20: Koncert
zboru balajk, 18: Novoletna voščila narodov,
18.30: »Tibi dom«, 19.30: Nac. ura, 19.50: Preda-
vanje akcije za razširjenje naše bolnice, 20: Slo-
venska ura, 20.40: Koncert lahke glasbe, 22.15:
Koračnice in valčki. — Ponedeljek, 4. januarja: 18:
Zdravniška ura, 18.20: Reproducirani koncert, 18.40:
Kulturna kronika, 19.30: Nac. ura, 19.50: Preda-
vanje akcije za razširjenje naše bolnice, 20: Spo-
minski večer E. Adamiču, 22.15: Lahka glasba. —
Torek, 5. januarja: 18: Kmečki trio, 18.40: Vzgoja
in avtoriteta, 19.30: Nac. ura, 19.50: Predavanje
akcije za razširjenje naše bolnice, 20: Prenos iz
Maribora, 22.15: Plošče. — Sreda, 6. januarja: 9:
Čas, poročila, spored, 9.15: Vesel jutranji pozdrav,
9.45: Verski govor, 10: Prenos cerkvene glasbe iz
mariborske stolnice, 11.30: Otroška ura, 12: Film-
ski debut v snegu, 12.10: Instrumentalni dueti,
13.15: Koncert Radijskega orkestra, 16: Dekliška
ura, 17: Kmet. ura, 17.20: Radijski orkester, 18:
Trikraljvska igra. — 19.30: Nac. ura, 19.50: Pre-
davanje akcije za razširjenje naše bolnice, 20: Pre-
nos iz ljubljanske opere.

Križanica: Leto 1937.

Vodoravno: 1 potočna žival, 4 zimsko pre-
vozno sredstvo, 9 pecivo, 14 hiša božja, 20 zem-
lja, 21 zapor, 22 tuj izraz za leto, 23 pred-
plačilo, 24 osebni zaimek, 25 hudobni duh, izraz,
ki se mnogokrat bere v pravljicah, 26 kazalni za-
imek, 27 ploskovna mera, 28 del tedna, 29 šte-
vnik, 30 cestni ovinek, 31 t, 32 ženski glas, 33
žensko kretno ime, 35 osebni zaimek, 36 glej 29
vod., 37 prva žena, 39 nočna ptica, 41 je, kar
je narekovano, 42 vzklíknešo, ako nas kaj za-
boli, 43 otok v Jadranskem morju v bližini Su-
šaka, 45 razjeda železo, 46 grška črka, 47 3. ose-
ba ednine glagola biti, 48 hlapec, 49 del strehe,
50 vas pri Ljubljani, 52 naziv za vladarja okrut-
neža, 56 del cerkve, 58 oče, 60 nas pozimi va-
ruje mraza v postelji, 63 žensko kretno ime,
65 glej 24 vodor., 66 stara dolžinska mera, 68 go-
stiliščar, 70 aj, 71 nerazumljiv glas, 73 del sobe,
76 voščilo vsem revevalcem za novo leto, 85
kraj, ki leži sedaj že v Ljubljani, 86 skupina,
87 osovok, izraz pri petju, 88 pritrđilna členica,
89 član družine, 90 bojača divja žival naših go-
zdov — samec, 91 glej 33 vod.

Navpično: 1 vodna žival, 2 cerkven izraz ve-
selja, 3 drži naše telo pokonci, 4 hudobni duh,
5 prostor v stadionu, 6 nikalnica, 7 av. Franči-

šek —, 9 velika lesena posoda, 10 glej 33 vod.,
11 rastlina, iz katere dobimo predivo, 12 glej
2 navp., 13 neslovenski (srbski) izraz za dejanje,
14 ruski predboljševiški vladar, 15 šteteje let, 16
paradiž, 17 ima na glavi on, ki ima kodrate lasa,
18 števnik, 19 zdravniška potrebnica, 25a pletena
spodnja obleka, 34 glej 27 vod., 38 nabelsina,
39 sestavlja besedo, 40 pokrivalo, 44 dajejo fa-
rani svojim duhovnikom, 51 strupena kača, 52
osebni zaimek, 53 kraji drevje pozimi, 54 drug
izraz za rast, 55 števnik, 56 jama napolnjena z
vodo, 57 osebni zaimek, 59 sem, če nisem še ni-
česar razvil, 60 nadežen mrček, 61 neslovenski
izraz za deako, 62 erca, 64 naziv za ženske, ki
so šle v samostan — 4. sklon, 66 nas pozimi
greje, 67 darilo, 69 apetit — slovenski izraz, 70
jezu, 72 sila, 74 zdravilo, 75 glej 58 vod., 76 del
napisa na križu, 77 osebni zaimek, 78 mo, 79 kra-
tica za svoje ročno, 80 glej 6 navp., 81 del voza,
82 vr, 83, 84 glej 57 navp.

Nesporazum. Žena: Nehaj že no s to zopno
kajol! Kolikokrat sem ti že rekla, da je tobak
strup, ki te počasi ubija. — Kam se ti pa tako
mudi! Zavoljo tebe vendar se bom pogoltnil na-
enkrat cele kile strihnja.

Ugankarjem Družinske Pratique

sporoča založništvo, da se še dobi »Pratique«
v vseh knjigarnah in raznih trgovinah širom
Slovenije. Se je čas in prilika, da se pridru-
žite velikemu številu onih pratikarjev, ki so
že poslali dobro uspele rešitve.

Vam pomaga, da zadobite zopet zdravje s pomočjo zdravnih lastnosti bilja.

Ne bodite sam sebi sovražnik!

Bolezni pri meni in bolečine ob mesečnem perilu (menstruaciji) ublaži HERSAN-čaj.

Ali Vas ovira debelost?

Bi bili rad vitki? Tedaj uporabljajte HERSAN-ČAJ

Zakaj trpite bolečine revmatizma in protina, ako to ni potrebno. HERSAN-ČAJ je sredstvo, ki vam more olajšati muke.

HERSAN-ČAJ pomaga pri arteriosklerozi in hemoroidih (ziati žili).

Ali res še ne veste, da je HERSAN-ČAJ dobro sredstvo pri obolenju želodca, jeter in ledvic.

HERSAN-ČAJ se dobiva v izvornih zavojih v vseh lekarnah.

Zahtevajte brezplačno brošuro in vzorec od:

»RADIOSAN«, Zagreb, Dukljaninova ulica št. 1
Reg. št. 19034/33

Srečno novo leto
želi vsem cenj. odjemalcem
veletrgovina usnja
Brata Moskovič, Ljubljana

Priporoča svojo veliko zalogo spodnjega in gornjega usnja po najnižjih dnevnih cenah. Vse strojarske maščobe, fištran in degrass kakor strojila (ekstrakti) ter usnjarske kemikalije stalno na zalogi.

Telefon 25-15

Zaostlost preprostih narodov je zelo velika. Bakari ob reki Amazonki v Južni Ameriki znajo šteti samo do šest. Botokudi pa poznajo samo dva izraza »ena« in »mnogo«.

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
želi ter se vsem cenjenim kmetovalcem še nadalje priporoča

Krevsov valjni mlin — Škofja Loka

SREČNO NOVO LETO 1937
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem **IVAN A. GROŠEK**, trgovina z meš. blagom, Trebnje

Podcenjuje jo. Mož: »Prav zdi se mi, da nisi ne več, kaj je igla.« — Žena: »Ali misliš, da doma pri starih nisimo imeli gramofona?«

Gazvoda Jože

splošno mizarstvo Gotna vas - Novo mesto
vošči vsem cenjenim odjemalcem srečno in veselo novo leto ter se priporoča za nadaljnja naročila.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nie prostor velja za enkrat! Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prideleke ali istožjo postov oz. izroma obrtniki pomočnikov ali vaencev in narobe

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Mizarškega vaenca

sprejem. Oskrba v hiši. Jože Zupančič, Primsovo p. Kranj.

Dekle pridna in poštena, ki ima veselje do otrok, se sprejme v pomoč g. spodinj. Ponudbe upravi Domoljuba pod »Dva angeljčka« št. 19022.

Klupca pridnega, poštenega na kmetijo sprejem. — Percar, Nadgorica št. 3 Jožica.

Dekle pridno, pošteno, vajeno vseh kmečkih del, sprejem. Zg. Šiška 11 Ljubljana 7

Pozor! Na vsa zimaka oblačila dajemo 15—20% popusta. Pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Klupca in dekle za vsa kmečka dela takoj sprejem. Čeren Ivan, Savlje 16, Ježica.

Dekle vajeno vseh kmečkih del, takoj sprejem. Zg. Šiška št. 7.

Siv. stroj pogrezljiv, šiva naprej in nazaj, zelo fin, napredaj. Ljubljana, Beethovnova 13/II, levo.

Vašim nogam bo moč krota in mraz neznana stvar, ako naročite čevlje pri Jernej Jeraj Zapoge 10 p. Smednik.

Klupca vajenega vseh kmečkih del, sprejem takoj. Zg. Šiška št. 29.

Ia lesenove hiode

30cm debeline navzgor, 2—2,5 m dolge kupimo, več vagonov. Kolb & Predatič - Ljubljana, Kongresni trg 4.

Krojni tečaj tudi za moistrice in mojstre priredi edina v Frankfurtu diplomirana strokovnjakinja Sistem zelo lahek! Rešeno in krojimo v normalni velikosti, na vse mere, po vseh modelih. Pričetek 15. januarja 1937. — Močni salon Jožica Kumelj, Ljubljana, Židovska ul. št. 3/III.

Prodaj hišo s hlevi, kozolcem in vrtom s stavbeno parcelo. Ponudbe poslati: Franc Suhadolnik, Borovnica št. 44.

Rože vseh divjačin kupuje Jože Dolenc hrznar, Sv. Petra cesta 19, Ljubljana.

Klupca pridnega, poštenega konj in poljskih del od 18 let naprej, sprejema. — Uran, Sp. Gameljne 20 p. št. Vid nad Ljubljano.

Bontine jermene garantirane za vsakovrstni pogon, nudi Brac & Comp., Ljubljana, Kolodvorska 35.

Singer - Pfaff skoraj nove šivalne stroje in koleša po neverjetno nizki ceni, kupite »dino pri« Promet v Ljubljani (nasproti Križanske cerkve)

AL. PLANINŠEK, lastnik trg. agenture za bančne in kreditne poste v Ljubljani, Beethovnova ul. 14/II, Telefon 35-10.

Vam izposluje vnovčenje terjatev pri denarnih zavodih najkulantnejše takoj v gotovini.

V vsako hišo »Domoljuba«!

SADJARJI
ne zamudite ugodne prilike!

Zaradi opustitve drevesnice prodam več tisoč visoko- in nizkodedelnih jablanovih in hruškovih dreves za polovično ceno!

Samo, dokler traja zaloga!

IVAN SAVNIK, KRANJ

Priporoča se

za razne trgovske, bančne in kreditne poste, za nakup in prodajo vrednostnih papirjev, kredita na hranilne knjižice.

za razne kompenzacije, nakupe plačila in prodaje, ter jamči za najku anteiše in vestno posredovanje

Al. Planinšek, trg. agentura za bančne in kreditne poste, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/II, Telefon 35-10.

Ker je majhen. Če se ne motim, je začelo pršet. — Tako? Jaz še ne čutim. — Seveda no, ker si tako majhen, da te dež še ni dosegel.

Ne samo čaj . . .
„Naš čaj“
je najboljša domača zeliščna kreplina pijača.
NAS ČAJ dobite v špoc. trgovinah.
KMETUSKA DRUŽBA V LJUBLJANI.

Brinje, fige in slive
dobite v najboljši kakovosti v Javnih skladiščih v Ljubljani, Tyrsova - Dunajska; cesta št. 33, pri tvrdki Fran Pogačnik št. 2. o. z.

Pri nekaterih naredih uporabljajo redke vrste školjk za denar.
V Jadranskem morju živi nad 1400 raznih vrst rib.

Ženinom in nevestam
priporoča tvrdka

F. I. Goričar, Ljubljana
svojo novo otvoreno specialno trgovino s platnenim in pralnim blagom ter opremami za neveste na **Sv. Petra cesti 30**

n. pr.: krasna izbira prešitih odevj. cvilja za modroce, posteljnih in namiznih garnitur, platna za ruhe in kapne itd., kakor tudi že svojo staroznano trgovino z blagom za moške in ženske obleke, pišče in kostume po globoko znižanih cenah! Nikjer drugod ne dobite tako velike in lepe izbire kot v naših dveh trgovinah, poleg tega pa dajemo na vsak večji nakup lepa darila! Pri nakupih se sklicujte na naš inserat v Domoljubu!